

חוק שירות המדינה (גימלאות) [נוסח משולב], תש"ל- 1970⁽¹⁾

תיקון אוגוסט 2005

פרק א': הוראות כלליות

הגדרות

1. בחוק זה –

"גמלה" – קצבה או מענק;

"הטבות פרישה" – גמלה, פיצויי פיטורים וכיוצא באלה;

חוק (מס' 41) תשס"ב- 2002

"היום הקובע" - יום שקבע שר האוצר לפי הוראות סעיף 107א(ג);

"ועדה רפואית" – הועדה המוסמכת לקבוע את כשרם הרפואי של בני אדם המתקבלים לשירות המדינה;

"ועדת השירות" – ועדת שירות המדינה שנתמנתה על פי חוק המינויים;

"חוק הביטוח הלאומי" – חוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], תשכ"ח-1968;

"חוק החיילים המשוחררים" – חוק החיילים המשוחררים (החזרה לעבודה), תש"ט-
1949;

"חוק המינויים" – חוק שירות המדינה (מינויים), תשי"ט-1959;

"חוק המשמעת" – חוק שירות המדינה (משמעת), תשכ"ג–1963;

"חוק משפחות החיילים" – חוק משפחות החיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום), תשי"א–1950;

"חוק נכי המלחמה בנאצים" – חוק נכי המלחמה בנאצים, תשי"ד–1954;

"חוק הנכים" – חוק הנכים (תגמולים ושיקום), תשי"ט–1959, [נוסח משולב];

"חוק שירות ביטחון" – חוק שירות ביטחון, תשי"ט–1959 [נוסח משולב];

"מענק" – תשלום חד-פעמי;

"נכה" – אדם שנפגע כשרו לעבודה וכתוצאה מכך אינו מסוגל לעשות עבודה שבו גילו ומינו מסוגל לעשותה,

ואין זו פגיעת כושר ארעית;

"נציב השירות" – מי שנתמנה נציב שירות המדינה על פי חוק המינויים;

"נציגות עובדי המדינה" – ארגון עובדי המדינה המייצג את המספר הגדול ביותר של עובדי המדינה;

חוק (מס' 44) *תשס"ד-2004

"סוהר" – מי שנמנה עם שירות בתי הסוהר לפי פקודת בתי הסוהר, 1946, לרבות סוהר מוסף זמני ולמעט סוהר חדש כהגדרתו בסעיף 108ב;

-----
*ראה לעיל בעמ' 23/20078 את סעיף 87 לחוק המדיניות הכלכלית לשנת הכספים 2004
(תיקוני חקיקה), תשס"ד-2004.

חוק (מס' 41) תשס"ב-2002

"עובד המדינה" או "עובד" - מי שנתמנה לשירות המדינה לפי חוק המינימיים וכן שוטר וסוהר, למעט עובד חדש כמשמעותו בסעיף 107א, וכן למעט - על אף האמור בסעיף 108 - מי שנתקבל לשירות המדינה בנציגות ישראל בחוץ-לארץ במעמד עובד מקומי;

חוק (מס' 8) תשל"ז-1977

"עומד ברשות עצמו" - מי שהגיע לגיל 18, ובילדו ובנכדו של נפטר, לרבות ילדו החורג או המאומץ - מי שהגיע לגיל 20, ואם הוא בשירות סדיר לפי חוק שירות ביטחון, תשי"ט-1959 [נוסח משולב] - מי שהגיע לגיל 21, והכל פרט למי שאין לו הכנסה כדי מחייתו ואינו מסוגל לכלכל עצמו;

"פרישה משירות" - יציאה לקצבה, מוות או פיטורים;

"קצבה" - קצבת פרישה או קצבת שאיר;

"קצבת פרישה" - סכום המשתלם מדי חודש לעובד שפרש משירותו;

"קצבת שאיר" - סכום המשתלם מדי חודש לשאיריו של עובד או של עובד שפרש משירותו;

חוק (מס' 44) *תשס"ד-2004

"שוטר" - מי שנמנה עם חיל המשטרה, לרבות שוטר מוסף זמני, ולמעט שוטר חדש כהגדרתו בסעיף 108ב;

"שירות" – שירות כעובד;

חוק (מס' 33) *תשנ"ב-1992

"תקופת שירות" – תקופת שירות רצופה.

הפסקת רציפות מחמת פיטורים או התפטרות

2. כדי להסיר ספק נאמר בזה:

- (1) רציפות בשירות יראו כנפסקת מחמת פיטוריו או התפטרותו של עובד, אף אם מיד וללא הפסקה לאחר סיום שירותו עקב הפיטורים או ההתפטרות נתקבל שנית לשירות; הוראה זו אינה גורעת מהאמור בסעיף 10(4);
- (2) התפטר או פוטר עובד מחלק של משרתו בלבד וקיבל הטבות פרישה עקב ההתפטרות או הפיטורים, יראו את שירותו בחלק המשרה שבעדו שולמו הטבות הפרישה כשירות שרציפותו נפסקה.

תקופות שאינן מפסיקות רציפות

3. רציפות בשירות אין רואים אותה כנפסקת מחמת העדרו של העובד מעבודתו לרגל אחד מאלה:
  - (1) פגרה, חופשה או מנוחה הניתנת לפי החוק או בהסכמת האדם המוסמך לכך בשירות המדינה;
  - (2) שביתה;
  - (3) תאונה בעבודה, מחלה או כל הפסקה אחרת שחלה בשירות ואין לעובד שליטה עליה;
  - (4) שירות צבאי כמשמעותו בחוק החיילים המשוחררים, וכל העדר שלאחריו אם הוא חל בתקופה שדינה כדין שירות לפי סעיף 12 לאותו חוק;
  - (5) שירות חלקי כמשמעותו בחוק החיילים המשוחררים;
  - (6) שירות מילואים כמשמעותו בחוק שירות ביטחון;
  - (7) כל העדר אחר שנקבע בתקנות כבלתי מפסיק את רציפות השירות.

חוק תשל"ו-1976

- (8) אימון לשירות עבודה לפי חוק שירות עבודה בשעת חירום, תשכ"ז-1967.

-----
* תחילתו של חוק (מס' 33) תשנ"ב-1992, ב-1 בחודש שלאחר פרסומו, ותחולתו מיום תחילתו גם לגבי מי שפרש לגימלאות לפני תחילתו.

שאירים

חוק (מס' 18) תשל"ז-1977

4. (א) אלה הם שאיריו של נפטר, לענין חוק זה:
- (1) מי שהיתה אשתו בשעת מותו, לרבות מי שהיתה ידועה בציבור כאשתו וגרה עמו אותה שעה (להלן – אלמנה);
  - (2) מי שהיה בעלה בשעת מותה, לרבות מי שהיה ידוע בציבור כבעלה וגר עמה אותה שעה (להלן – אלמן);
  - (3) ילדו, ילדו החורג וילדו המאומץ שאינם עומדים ברשות עצמם, וכן נכדו שאינו עומד ברשות עצמו, ושכל פרנסתו עליו (להלן – יתום);
  - (4) הורה שאינו עומד ברשות עצמו ושכל פרנסתו עליו; ודינו יהיה כדין תלוי כאמור בפסקה (5);

חוק (מס' 7) תשל"ג-1973

- (5) בן משפחה אחר, אשר תלותו בנפטר היתה סיבה להגדלת משכורתו או קצבתו האחרונה של הנפטר לפני מותו; ואם במות הנפטר לא היה להרכב המשפחה השפעה על שיעור משכורת המשתלמת לעובדים – בן משפחה אשר תלותו בנפטר הוכרה לפי כללים שנקבעו בתקנות (להלן – תלוי).

(ב) לאלמנה או לאלמן ייקרא להלן "בן-זוג".

ממונה על תשלום גמלאות

5. שר האוצר ימנה אדם אחד או יותר להיות ממונה על תשלום הגמלאות (להלן – ממונה); הודעה על מינוי ממונה ועל מענו תפורסם ברשומות.

סמכויות עזר

6. על ממונה יחולו הוראות סעיפים 9 עד 11 לחוק ועדות חקירה, תשכ"ט-1968, בשינויים המחוייבים.

ועדה רפואית לעררים

7. (א) שר הבריאות ימנה ועדה רפואית לעררים.

(ב) שר הבריאות, בהתייעצות עם שר האוצר, יקבע את דרכי מינויה של הועדה הרפואית לעררים ואת דרכי הרכבתה לכל ערר.

(ג) הודעה על מינוי ועדה רפואית לעררים ועל מענה תפורסם ברשומות.

פרק ב': גמלאות ושיעורן

הגדרות

8. בפרק זה –

"ממוצע משוקלל" של שיעורי חלקיות משרה – השבר היוצא מחיבור המכפלות של כל אחד מהשיעורים האמורים במספר החדשים שבהם שירת העובד לפי אותם שיעורים, וחלוקת סך הכל במספר כל החדשים שבהם שירת;

"משכורת קובעת", לגבי אדם פלוני בזמן פלוני – שיעור המשכורת, לרבות התוספות הקבועות, המגיע, באחד לחודש שבו חל אותו זמן, לעובד שדרגתו כדרגה שהיתה לפלוני ערב פרישתו מהשירות; אם הורד בדרגתו, עקב אמצעי משמעת לפי כל דין, תהיה משכורתו הקובעת במשך כל תקופת ההורדה נחשבת לפי הדרגה שאליה הורד ובתום תקופת ההורדה תחזור ותיחשב לפי הדרגה שלפני ההורדה;

"משכורת שנתית", לגבי עובד שפרש משירותו – משכורתו הקובעת במועד פרישתו כפול שנים עשר;

"תוספת קבועה" – תוספת המשתלמת על משכורתו היסודית של עובד ושהוכרה על ידי המשלה כתוספת קבועה לענין חוק זה.

כללים לחישוב המשכורת הקובעת

9. בחישוב המשכורת הקובעת של אדם פלוני בזמן פלוני יחולו כללים אלה:

- (1) כללה המשכורת הקובעת תוספת משפחה – תחושב התוספת לפי הרכב משפחתו של האדם באחד לחודש שבו חל אותו זמן;
- (2) היה באותו זמן סולם המשכורת שונה מן הסולם שהיה בשעת פרישתו של פלוני מהשירות – תחושב המשכורת הקובעת לפי הסולם המחייב באחד לחודש שבו חל אותו זמן, בתיאומים שקבעה ועדת השירות;
- (3) "תוספת משפחה", לענין סעיף זה – לרבות כל הטבה המשתלמת לעובד בזכות בני משפחתו.

חישוב תקופת השירות

10. בחישוב תקופת השירות לענין חוק זה יחולו כללים אלה:

- (1) תקופה שאינה עולה כדי חודש מלא אך עולה על חמישה עשר יום – תחושב כחודש מלא, ושאינה עולה על חמישה עשר יום – לא תחושב כלל;
- (2) תקופה שאינה עולה כדי שנה תמימה, יחושב בה כל חודש מלא, כאמור בפסקה (1), כחלק השנים עשר של השנה;
- (3) אין מביאים בחשבון אלא תקופת שירות שמגיעה בעדה משכורת לעובד;
- (4) עובד שתקופת שירותו הרצופה נפסקה, מותר להביא בחשבון את תקופת השירות שלפני הפסקה, אם החליט כך נציב השירות לפי כללים שקבעה ועדת השירות;
- (5) תקופה שבה היה העובד מושעה לפי חוק המשמעת, בין במשכורת ובין שלא במשכורת, לא תובא בחשבון, אלא אם הוחזר לשירות בתום תקופת ההשעיה או אם נפטר בתוך אותה תקופה;
- (6) עובד שהושעה לפי חוק המשמעת ופוטר תוך תקופת ההשעיה שלא מאחת הסיבות שהביאו לידי ההשעיה, יחליט בית הדין למשמעת שהוקם לפי החוק האמור (להלן – בית הדין למשמעת), על פי בקשתם של נציב השירות או של העובד, אם ובאיזו מידה יראו את תקופת ההשעיה כתקופת שירות; בהכרעתו יביא בית הדין בחשבון אם ובאיזו מידה הוכחה האשמה שגרמה להשעיית העובד.

תקופות ללא משכורת שמביאים אותן בחשבון

11. תקופת העדר שאינה מפסיקה את רציפות השירות מביאים אותה בחשבון תקופת השירות על אף האמור בסעיף 10(3), אם היא אחת מאלה:
  - (1) תקופה שדינה כדין שירות לפי סעיף 12 לחוק החיילים המשוחררים;
  - (2) תקופת שירות חלקי לפי חוק החיילים המשוחררים, או תקופת שירות מילואים לפי חוק שירות ביטחון;

- (3) תקופה שמגיעים בעדה דמי לידה או דמי פגיעה בעבודה לפי חוק הביטוח הלאומי;
- (4) תקופה שלא הגיעה בעדה לעובד משכורת, אך שולמו בעדה, על ידיו או מטעמו, בהסכמת נציב השירות ולשם רכישת זכות גמלה, תשלומים לאוצר המדינה, ששיעורם חושב לפי כללים שנקבעו בתקנות על בסיס המשכורות שהיו מגיעות לעובד אילולא נעדר.

כללים לחישוב המשכורת הקובעת של עובד במשרה חלקית

12. (א) בחישוב המשכורת הקובעת של עובד שהועסק בכל תקופת שירותו או בחלק ממנה במשרה חלקית יחולו הוראות מיוחדות אלה:
- (1) הועסק העובד במשרה חלקית ששיעור חלקיותה לא נשתנה במשך כל תקופת שירותו – תהא משכורתו הקובעת בזמן פלוני המשכורת, לרבות התוספות הקבועות, המגיעה באחד לחודש שבו חל אותו זמן לעובד שדרגתו וחלקיות משרתו כדרגה וחלקיות המשרה שהיו לעובד שהועסק כאמור ערב פרישתו מהשירות;
- (2) הועסק העובד במשרה חלקית ששיעור חלקיותה נשתנה מתקופה לתקופה – תהא משכורתו הקובעת שיעור יחסי של משכורתה הקובעת של המשרה המלאה, והוא כממוצע המשוקלל של שיעורי חלקיות משרתו, בתקופות השונות של שירותו; הוא הדין אם הועסק העובד בחלק מתקופת שירותו במשרה מלאה;

חוק (מס' 7) תשל"ג-1973

- (3) עלתה תקופת שירותו של העובד על 420 חודש, הרי אם חישוב זה נוח יותר לזכאי לגמלה מאשר החישוב לפי פסקה (2), יחושב הממוצע המשוקלל לפי שיעור חלקיות המשרה ב-420 חדשי השירות הנוחים ביותר לו; אולם קצבת פרישה המשתלמת לפי חישוב זה לא תעלה על שבעים אחוז מהמשכורת הקובעת המחושבת לפי ממוצע משוקלל זה, על אף האמור בסעיף 20(א);
- (4) נסתיים שירותו של עובד מסיבת מוות או מצב בריאות לקוי, יחושב הממוצע המשוקלל, לענין קצבת השאירים של עובד שנפטר בזמן שירותו וקצבה ששיעורה נקבע לפי דרגת נכותו של הזכאי, לפי שיעורי חלקיות המשרה בתקופות הנקובות להלן, אם חישוב זה נוח יותר לזכאי לגמלה מן החישוב לפי פסקאות (2) ו-(3);
- (א) חמש שנות השירות האחרונות שלפני הפרישה – אם נפטר העובד או פוטר מסיבת מצב בריאות לקוי כשדרגת נכותו היא 25% או יותר;
- (ב) עשר שנות השירות האחרונות שלפני הפרישה – בכל מקרה אחר;
- (5) נסתיים שירותו של עובד מסיבות מוות או מצב בריאות לקוי, אך היתה חלקיות משרתו בשעת פרישתו גבוהה מהממוצע המשוקלל לפי פסקאות (2), (3) או (4), תחושב המשכורת הקובעת, לענין קצבת השאירים של עובד שנפטר בזמן שירותו וקצבה ששיעורה נקבע לפי

דרגת נכותו של הזכאי, לפי חלקיות המשרה בשעת הפרישה, ובלבד שתוך כלל תקופת שירותו שירת תקופת מינימום במשרה שחלקיותה אינה נמוכה מחלקיות המשרה בשעת הפרישה; תקופת המינימום היא ששים חודש בשוטר או בסוהר או אם סיבת הפרישה היתה פטירתו של העובד או פיטוריו מסיבת מצב בריאות לקוי שדרגת נכותו 25% או יותר, ובכל מקרה אחר – מאה ועשרים חודש;

(6) תקופה שבה הועסק העובד במשרה חלקית תיחשב גבוהה יותר, אם שולמו בעדה על ידי העובד או מטעמו, בהסכמת נציב השירות ולשם רכישת זכות גמלה, תשלומים לאוצר המדינה ששיעורם חושב לפי כללים שנקבעו בתקנות על בסיס ההפרש שבין משכורתו של העובד במשרתו החלקית לבין המשכורת של המשרה המלאה או המשכורת של המשרה שחלקיותה גבוהה יותר, הכל לפי הענין.

(7) שולמה למי שהועסקה בהוראה במשרה חלקית הטבת שכר על פי הסדר או הוראה החלים על עובדות הוראה שחלקיות משרתן 4/5 לפחות בתקופה שהן אמהות לילדים עד גיל 14, יראו לענין סעיף זה את חלקיות משרתה בתקופה האמורה כמוגדלת בחלק העשירי של משרה מלאה, ובלבד ששיעור החלקיות של המשרה לא יעלה עקב הגדלה זו על מאה אחוז.

חוק (מס' 14) תשל"ו-1976

(ב) בחישוב המשכורת הקובעת של מי שפרש מהשירות לפני כ"ח בתשרי תשכ"ח (1 בנובמבר 1967) ייקראו פסקאות (4) ו-(5) של סעיף קטן (א) כאילו נאמר בהן כך:

"(4) נסתיים שירותו של עובד מסיבות מוות או מצב בריאות לקוי, יחושב הממוצע המשוקלל, לענין קצבת השאירים של עובד שנפטר בזמן שירותו ולענין קצבה לפי סעיף 20(ב), לפי שיעור חלקיות המשרה בחמש שנות השירות האחרונות שלפני הפרישה, אם חישוב זה נוח יותר לזכאי לגמלה מהחישוב לפי פסקאות (2) ו-(3);

(5) נסתיים שירותו של עובד מסיבות מוות או מצב בריאות לקוי, אך היתה חלקיות משרתו בשעת פרישתו גבוהה מהממוצע המשוקלל לפי פסקאות (2), (3) או (4), תחושב המשכורת הקובעת, לענין קצבת השאירים של עובד שנפטר בזמן שירותו ולענין קצבה לפי סעיף 20(ב), לפי חלקיות המשרה בשעת הפרישה, ובלבד שבתוך כלל תקופת שירותו שירת ששים חודש במשרה שחלקיותה אינה נמוכה מחלקיות המשרה בשעת הפרישה.

משרה חלקית ששיעורה פחות משליש

13. (א) שירותו של עובד שחלקיות משרתו אינה מגיעה כדי שליש לא יובא בחשבון גמלתו של זכאי לגמלה, לצורך חישוב תקופת השירות ולצורך חישוב המשכורת הקובעת, זולת לענין –

- (1) קצבת שאירים של עובד שנפטר בזמן שירותו ושירת חמש שנים לפחות במשרה שחלקיותה היא שליש או יותר;
- (2) קצבה ששיעורה נקבע על פי דרגת נכותו של הזכאי אם פוטר מסיבת מצב בריאות לקוי כשדרגת נכותו 25% או יותר – לאחר ששירת חמש שנים לפחות במשרה שחלקיותה היא שליש או יותר;
- (3) קצבה ששיעורה נקבע על פי דרגת נכותו של הזכאי, אם פרש מסיבת מצב בריאות לקוי ופסקה (2) אינה חלה עליו – לאחר ששירת עשר שנים לפחות במשרה שחלקיותה היא שליש או יותר;
- (4) שירותו של עובד י"ב באב תשכ"ז (18 באוגוסט 1967).

(ב) תקופת שירות חלקי לא תפסיק את רציפות השירות, אף אם אין היא מובאת בחשבון כאמור בסעיף זה.

שירות ביותר ממשרה אחת

14. (א) הועסק העובד בעת אחת במשרה מלאה אחת ובמשרה או במשרות נוספות תחושב הגמלה על יסוד המשרה המלאה בלבד.
- (ב) הועסק עובד בעת אחת במספר משרות חלקיות העולות ביחד על משרה מלאה, לא יהיו הוא ושאיוריו זכאים לגמלה בעד אותה תקופה אלא בשל משרה מלאה אחת, ולענין זה יראו כחלק העודף על משרה מלאה את העבודה במשרות שבהן משכורתו הקובעת היא הנמוכה ביותר.

זכות לקצבת פרישה

חוק (מס' 18) תשל"ז-1977

15. אלה זכאים לקצבת פרישה:
- (1) מי שיצא לקצבה לפי סעיפים 17, 17א או 18;
- (2) מי שפוטר לאחר חמש שנות שירות מסיבת מצב בריאות לקוי כשדרגת נכותו היא 25% או יותר;
- (3) מי שפוטר לאחר עשר שנות שירות מסיבת מצב בריאות לקוי כשפסקה (2) אינה חלה עליו;

חוק שירות המדינה (משמעת) (מס' 9) תשנ"ד-1994 * חוק (מס' 43) תשס"ד-2004

(4) מי שפוטר לאחר עשר שנות שירות מסיבה אחרת כשהוא בגיל הקבוע לגביו, בהתאם לחודש לידתו, בחלק א' בתוספת השניה, או יותר, ולא נפסל לשירות המדינה לפי החלטת בית-הדין למשמעת; אלא שאם פוטר כאמור על פי החלטת בית-הדין למשמעת, בלי שנפסל לשירות, ולפני שהגיע לגיל 60, או לגיל הקבוע לגביו, בהתאם לחודש לידתו, בחלק ב' בתוספת השניה (בפסקה זו - הגיל הקובע) לאחר עשרים וחמש שנות שירות, רשאי בית-הדין להחליט על הקטנת קיצבת הפרישה שלו, ובלבד שלא תקטן הקיצבה שתשולם לנידון מהמועד שבו הגיע לגיל 60 או לגיל הקובע, לפי הענין, מהסכום שהיה משתלם לו אילו היתה משכורתו הקובעת, לענין חישוב סכום הגימלה, בגובה השכר הממוצע, כמשמעותו לענין חישוב גימלאות לפי חוק הביטוח באותם הליכים; ואולם רשאי נציב השירות להורות על הפסקת ההשעיה במועד מוקדם יותר;

חוק שירות המדינה (משמעת) (מס' 9) תשנ"ד-1994*

(5) על אף האמור בפסקה (4), רשאי בית הדין להחליט על שלילה מוחלטת של הזכות לקיצבת פרישה בנסיבות חמורות במיוחד ומנימוקים שיפורשו בהחלטתו.

-----
*ראה לעיל בעמ' 8/6156 את סעיף 21 לחוק גיל פרישה, תשס"ד-2004; כ"כ ראה בעמ' 24/6156 את סעיף 32 בענין תחילה: 1.4.2004.

דין מתגייס לשירות קבע

16. על אף האמור בסעיף 43 לחוק החיילים המשוחררים – עובד שהתגייס לשירות קבע לא ייחשב, לצורך קביעת זכויותיו לגמלה, כעובד שפוטר.

יציאה לקצבה לפי רצון העובד

חוק (מס' 43) תשס"ד - 2004**

17. עובד רשאי לצאת לקצבה -

(1) לאחר ששירת עשרים וחמש שנים, אם הגיע לגיל הקבוע לגביו, בהתאם לחודש לידתו, בחלק ב' בתוספת השניה;

(2) לאחר ששירת עשר שנים, אם הגיע לגיל ששים או אם ועדה רפואית קבעה כי בגלל נכותו אין הוא מסוגל לעבוד בשירות המדינה;

חוק (מס' 3) תשל"ג-1973

(3) לאחר תקופת שירות של עשרים שנה בהוראה, כמורה או כגננת, יהא גילו בשעת הפרישה אשר יהא.

יציאה מוקדמת לקצבה

חוק (מס' 18) תשל"ז-1977 חוק (מס' 38)* תשנ"ז-1997

17א. (א) עובד שנסתיים שירותו לאחר ששירת עשר שנים, ואינו זכאי לקצבת פרישה על פי הוראות אחרות של חוק זה, יחול עליו סעיף 46(ג); אולם אם נפסל העובד לשירות בהחלטת בית הדין למשמעת, או החליט בית הדין, אף בלי שפסל אותו לשירות, שלא תשולם לו קצבת פרישה, כולה או מקצתה, תפקע או תצומצם תחולתו של הסעיף, לפי הענין.

(ב) סעיף זה אינו חל על מי שקיבל פיצויים עקב סיום שירותו וכן על מי שזכויותיו לגמלאות עקב שירותו נשמרו על פי סעיפים 86 או 92 או על פי חוק אחר.

יציאה לקצבה לפי החלטת נציב השרות

חוק (מס' 18) תשל"ז-1977 חוק (מס' 43)** תשס"ד-2004

18. (א) עובד ששירת עשר שנים לפחות, רשאי נציב השירות להחליט על יציאתו לקצבה אם הגיע העובד לגיל 60 והוא חייב לעשות כן בתום החודש שבו הגיע העובד לגיל פרישת חובה, כמשמעותו בחוק גיל פרישה, תשס"ד-2004 (בסעיף זה - גיל פרישת חובה); אולם נציב השירות רשאי, באישור ועדת השירות ובהסכמת העובד, להרשות את המשך העסקתו של עובד מעבר לגיל פרישת חובה לתקופה שלא תעלה על התקופה שיקבע, אם הוכח להנחת דעתה של ועדת השירות שהעובד מסוגל להמשיך בעבודה במשרתו.

חוק (מס' 43)* תשס"ד-2004

(ב) (1) עובד ששירת עשר שנים לפחות והגיע לגיל 60, רשאי נציב השירות להחליט גם על יציאתו לקצבה לגבי חלק ממשרתו בלבד, ואם הגיע העובד לגיל פרישת חובה והוכח להנחת דעתה של ועדת השירות שהעובד מסוגל להמשיך בעבודה חלקית במשרתו - יהא נציב השירות, באישור ועדת השירות, רשאי להרשות את המשך העסקתו של העובד לגבי חלק ממשרתו ולתקופה שלא תעלה על התקופה שיקבע; כל החלטת נציב השירות לפי פסקה זו טעונה הסכמת העובד;

(2) קצבתו של עובד כאמור, כל עוד הוא מוסיף לשרת במשרה חלקית, תחושב באופן יחסי לחלק המשרה שלגביו הוצא לקצבה; לא הגיעה חלקיות המשרה שבה הוסיף העובד לשרת כדי השיעור הבא בחשבון לענין סעיף 13 - תחושב כלל קצבתו, לאחר פרישתו מהמשרה החלקית שבה הוסיף לשרת, בכפוף לאמור בסעיף 46(א), כאילו הוצא לקצבה מלאה במועד שבו הוצא לקצבה לגבי החלק הראשון של משרתו.

(ג) שר האוצר, באישור ועדת העבודה של הכנסת, רשאי לקבוע בתקנות את התנאים והדרכים לשימוש בסמכויות של נציב השירות ושל ועדת השירות לפי סעיף זה, לרבות תקופות המקסימום להארכת השירות.

חוק (מס' 43) *תשס"ד-2004

(ד) עובד הרואה את עצמו נפגע על ידי הוצאתו לקצבה לפני הגיעו לגיל פרישת חובה, רשאי לערור על החלטת נציב השירות לפני ועדת השירות תוך תקופה ובדרך שנקבעו בתקנות; ועדת השירות תיתן הזדמנות לנציגות עובדי המדינה להשמיע את דבריה ורשאית היא לקבל את הערר או לאשר את החלטת הנציב, בלי שינויים או בשינויים שתמצא לנכון, והחלטתה תהא סופית.

-----
*תחילתו של חוק זה ב-1 בחודש שלאחר פרסומו, ותחולתו, מיום תחילתו, גם לגבי עובד שנסיים שירותו ביום תחילתו של חוק שירות המדינה (גימלאות) (תיקון מס' 18), תשל"ז-1977, או לאחרי.

**ראה לעיל בעמ' 8/6156 את סעיף 21 לחוק גיל פרישה, תשס"ד-2004; כ"כ ראה בעמ' 24/6156 את סעיף 32 בענין תחילה: 1.4.2004.

מתן הודעה מוקדמת

19. (א) עובד היוצא לקצבה לפי סעיף 17 יתן הודעה מוקדמת על רצונו לצאת לקצבה, במועד ובדרך שנקבעו בתקנות.

(ב) נציב השירות יתן לעובד הודעה מוקדמת על החלטתו להוציא לקצבה, במועד ובדרך שנקבעו בתקנות.

(ג) פרש העובד בלי שניתנה הודעה מוקדמת כאמור בסעיפים קטנים (א) או (ב), רואים אותו, לענין הזכויות לגמלה, כאילו פרש בתום התקופה שנקבעה למתן ההודעה ותחילתה ביום הפרישה בפועל, או ביום מתן אותה הודעה – אם ניתנה למועד שלפני תום התקופה שנקבעה; לענין הזכויות למשכורת בעד התקופה האמורה ופיצוי על אי-מתן ההודעה, יהא דין יציאה או הוצאה לקצבה בלא הודעה מוקדמת כאמור כדין התפטרות או פיטורים ללא הודעה מוקדמת.

שיעור קצבת הפרישה

20. (א) הזכאי לקצבת פרישה תשולם לו כל ימי חייו קצבה בסכום השווה לחלק השש מאות ממשכורתו הקובעת כפול במספר חדשי שירותו, ובלבד שלא יעלה על שבעים אחוז ממשכורתו זו ולא יפחת מעשרים אחוז ממנה; אולם אם הועסק העובד בכל תקופת שירותו או בחלק ממנה במשרה חלקית, יכולה הקצבה לעלות על שבעים אחוז ממשכורתו הקובעת, ובלבד שלא תעלה על שבעים אחוז מהמשכורת הקובעת של העובד המחושבת כאילו עבד במשרה מלאה בכל תקופת שירותו.

(ב) אדם שועדה רפואית קבעה, סמוך לפרישתו, כי הוא נכה בעל דרגת נכות של 50% או יותר, וכן אדם שפוטר מן השירות בגלל נכות בדרגה קטנה מזו, לא תפחת קצבתו מעשרים אחוז ממשכורתו הקובעת בצירוף שלושה פרומיל ממנה לכל אחוז מדרגת נכותו.

(ג) מי שנתקבל לשירות כשהוא נכה, יראו כדרגת נכותו לענין סעיף זה את ההפרש שבין דרגת נכותו בזמן קבלתו לשירות ובין דרגת נכותו בזמן פרישתו.

חוק (מס' 27) * תשמ"ח-1988 חוק (תיקון) * תשנ"ז-1997 חוק (מס' 43) ** תשס"ד-2004

(ד) מי שנתקבל לשירות תוך שנתיים מיום עלותו ארצה ושירת עשר שנים לפחות עד פרישתו, ואינו מקבל קיצבת פרישה מעבודה או תשלומי ביטוח סוציאלי ממדינה אחרת, וביום התקבלו לשירות הגיע לגיל הקבוע לגביו, בהתאם לחודש לידתו, בחלק ג' בתוספת השניה, לא תפחת קיצבתו מ-35% ממשכורתו הקובעת; עובד כאמור יהא זכאי לתוספת קיצבה של 2% ממשכורתו בעד כל שנת עבודה נוספת מעבר לעשר שנים, ובלבד שקיצבתו לא תעלה על 70% ממשכורתו זו.

חוק (מס' 31) ** תש"ן-1990

(ה) עובד כאמור בסעיף קטן (ד) והזכאי להגדלת תקופת שירותו מכוח סעיף 100(ב) בגלל אחד מאלה:

(1) שירות מחתרתי בחוץ לארץ;

(2) היותו אסיר ציון;

(3) היותו ניצול רדיפות הנאצים;

(4) היותו הורה שכול או אלמנה כמשמעותם בחוק משפחות חיילים שניספו במערכה (תגמולים ושיקום), תש"י-1950;

(5) טעמים רפואיים ומשפחתיים;

חוק (מס' 34) *תשנ"ב-1992

(6) שירות סדיר כחייל של מי שגוייס בחוץ לארץ לפני עלייתו לארץ, ושירת בתקופת מלחמת העולם השנייה בשירות הצבא הבריטי או בצבאות בנות הברית, כשהשירות האמור איננו מובא בחשבון כשירות לצורך הגימלאות;

חוק (מס' 34) *תשנ"ב-1992

(7) היותו בעל עיטור על"ה שהוענק בעד פעילות שאיננה חופפת פעילות אחרת המזכה בהכרת שירות על פי החוק.

יהיה זכאי לשתי ההגדלות, ובלבד שתקופת השירות של העובד כפי שהוגדלה כך לא תעלה על פי שניים משנות שירותו בפועל.

-----

* (א) תחילתו של חוק (מס' 27) תשמ"ח-1988 – להלן "חוק זה" – ב-1 בחודש שלאחר פרסומו ותחולתו לגבי מי שפרש אחרי יום א' בניסן תשמ"ז (31 במרס 1987).

(ב) על אף הוראות סעיף קטן (א), חוק זה יחול גם לגבי מי שפרש לפני יום א' בניסן תשמ"ז (31 במרס 1987), ואולם תחילתו של חוק זה לגבי תהיה ביום כ"ו בסיון תשנ"ז (1 ביולי 1997).

** תחילתו של חוק (מס' 31) תש"ן-1990 ב-1 בחודש שלאחר פרסומו, ותחולתו מיום תחילתו גם לגבי מי שפרש לגימלאות לפני תחילתו.

**ראה לעיל בעמ' 8/6156 את סעיף 21 לחוק גיל פרישה, תשס"ד-2004; כ"כ ראה בעמ' 24/6156 את סעיף 32 בענין תחילה: 1.4.2004.

מתי לא תובא נכות בחשבון

21. (א) אדם שדרגת נכותו קובעת את שיעור קצבתו, כל נכות שבעדה קיבל או היה זכאי לקבל פיצויים או הטבות אחרות מאוצר המדינה וסעיף 60 אינו חל עליה, לא תובא בחשבון לענין חישוב קצבתו או קצבת שאיריו, אלא אם הוחזר לאוצר המדינה אותו חלק מהפיצויים או ההטבות שקיבל הבא לפצותו על תקופת נכות שהוא זכאי בה גם לקצבה, או אם ויתר על החלק האמור, הכל לפי הענין. הוראות סעיף קטן זה לא יחולו לגבי קצבה של מי שבחר בקצבה לפי סעיף 34(ג), למעט מי שסעיף 78 חל עליו.

(ב) מי שנתמלאו בו אלה:

(1) דרגת נכותו קובעת את שיעור קצבתו;

(2) סעיף 60 אינו חל על אותה נכות;

(3) קיבל בעד הנכות פיצויים שלא מאוצר המדינה לפי כל חובה חוקית, פרט לחוזה ביטוח, או מענק מהמוסד לביטוח לאומי, מבלי ששולם לאוצר המדינה אותו חלק מהם הבא לפצותו על תקופת נכותו שבה זכאי הוא גם לקצבה לפי חוק זה, או קיבל בעדה קצבה מהמוסד לביטוח לאומי, פרט לקצבה לפי פרק ו' 2 לחוק הביטוח הלאומי.

חוק (מס' 17) תשל"ז-1977

לא תובא בחשבון – לענין חישוב קצבתו או קצבת שאיריו לפי חוק זה – כל נכות שבעדה קיבל פיצויים, מענק או קצבה כאמור.

(ג) נגרמה לעובד על ידי צד שלישי נכות העשויה לקבוע את שיעור קצבתו, וסעיף 60 אינו חל עליה, חייב הוא להודיע על כך לממונה במועד ובדרך שנקבעו בתקנות ולעשות כל פעולה סבירה שהממונה ידרוש ממנו כדי לקבל פיצויים מהצד השלישי; למטרה זו רשאי הממונה לדרוש מהעובד למסור למי שיורה יפוי-כח להגיש נגד הצד השלישי על חשבון אוצר המדינה תביעה לפיצוי מלא או חלקי על הנכות, הכל כפי שיורה הממונה; לא עשה העובד את המוטל עליו לפי סעיף קטן זה, לא תובא הנכות בחשבון לענין חישוב קצבתו או קצבת שאיריו.

(ד) שר האוצר, באישור ועדת העבודה של הכנסת, רשאי להתקין תקנות בדבר חישוב חלק הפיצויים או המענק שיש להחזירו או לשלמו לאוצר המדינה לפי סעיף זה, בדבר אופן החזרתו ובכל ענין אחר הנוגע לביצוע סעיף זה; בין השאר רשאי הוא לקבוע בתקנות אלה כי תשלומי פיצויים או מענק בעד נכות יובאו בחשבון לענין חישוב הגמלאות לפי סעיף זה רק אם נתקבלו על ידי העובד תוך תקופה מסויימת לפני פרישתו, שנקבעה באותן תקנות.

(ה) הוראות סעיף זה לא יחולו על מי שפרש מהשירות לפני י"ב באב תשכ"ז (18 באוגוסט 1967) ועל שאיריו.

מענק נוסף לקצבה

22. (א) מי שפוטר מהשירות לפני שהגיע לגיל 60 והוא זכאי לקצבת פרישה לפי הסעיפים 15(2), (3) או (4) או 78 – ישולם לו, נוסף על הקצבה, מענק השווה לחלק העשרים וארבעה של משכורתו השנתית כפול במספר שנות שירותו, ובלבד שהמענק לא יעלה על הסכום הקטן משני אלה:

(1) משכורתו השנתית;

(2) הסכום היוצא מהיוון קיצבה, ששיעורה כהפרש שבין הקצבה שהוא זכאי לה בזמן פיטוריו ובין הקצבה שהיתה מגיעה לו, אילו שירת בדרגתו האחרונה עד שהיה מגיע לגיל 60 ובהגיעו לגיל 60 היה זכאי לתוספת משפחה בגלל אותם בני משפחה שבגללם היה זכאי לתוספת משפחה בשעת פרישתו.

(ב) היה הזכאי לקצבת פרישה כאמור עובד במשרה חלקית, תחושב הקצבה שהיתה מגיעה לו אילו שירת בדרגתו האחרונה עד שהיה מגיע לגיל 60, לפי חלקיות המשרה שלפיה מחושבת הקצבה של אותו עובד בזמן פיטוריו.

(ג) פוטר אדם כאמור בסעיף קטן (א) על פי החלטת בית הדין למשמעת בלי שנפסל לשירות, רשאי בית הדין להחליט שאינו זכאי למענק, כלו או מקצתו.

חוק (מס' 24) *תשמ"ו-1986

(ד) (בוטל)

חוק (מס' 25) **תשמ"ז-1987

א.22 (בוטל)

מענק לבעל דרגת נכות נמוכה מ-25%

23. עובד – למעט שוטר וסוהר – שפוטר אחר חמש שנות שירות מסיבת מצב בריאות לקוי כשדרגת נכותו נמוכה מ-25% והוא זכאי עקב פיטורים אלה לפיצויי פיטורים, ישולם לו נוסף לפיצויים אלה מענק בשיעור של אחוז אחד מסכום הפיצויים לכל אחוז מאותה דרגת נכות.

ברירת זכאי לקצבת פרישה שחזר לשירות

24. (א) זכאי לקצבת פרישה שחזר לשירות יהיה רשאי להודיע בכתב, כי במקום זכותה לקצבה בעד שירותה הקודם הוא בוחר בצירוף תקופת שירותה הקודם לתקופת שירות החוזר.

(ב) הודעה לפי סעיף קטן (א) תימסר תוך שנים-עשר חדשים מהמאוחר מאלה:

(1) יום סיום תקופת הנסיון בשירות החוזר, ואם לא חלה בה תקופת נסיון – יום שחזר העובד לשירות;

(2) יום שמי שנקבע בתקנות הודיע לעובד על זכותו לפי סעיף קטן (א);

אולם לא לאחר שפרש העובד מהשירות החוזר.

דין עובד שצירף תקופות שירות

25. הודיע עובד כאמור בסעיף 24, יחולו הוראות אלה:

- (1) זכותו לקצבה בעד שירותו הקודם בטלה מיום שחזר לשירות, והוא חייב להחזיר לאוצר המדינה, בשיעורים שנקבעו בתקנות, את סכומי הקצבה שקיבל בעד התקופה שבה שירת שירות חוזר;
- (2) תקופת שירותו הקודם תצורף לתקופת שירותו החוזר;

חוק (מס' 22) תש"ם-1980 חוק (מס' 25)* תשמ"ז-1987

(3) קיבל העובד בעת פרישתו מהשירות הקודם מענק לפי סעיף 22 או 63ב, יחזיר לאוצר המדינה, בתנאים, לרבות תשלום בשיעורים, שנקבעו בתקנות חלק יחסי מן המענק ששיעורו כיחס בין התקופה המתחילה עם חזרתו לשירות החוזר ומסתיימת בהגיעו לגיל 60, לבין התקופה המתחילה עם פרישתו מהשירות הקודם ומסתיימת בהגיעו לגיל 60*;

(4) על אף האמור בפסקה (3) רשאי העובד, במקום להחזיר חלק מן המענק כאמור באותה פסקה, לדרוש כי, בחישוב הקצבה אחרי פרישתו מהשירות החוזר, יראו את משרתו בשירות הקודם כמשרה חלקית בלבד, ואם היתה המשרה חלקית – כמשרה ששיעור חלקיותה קטן ממה שהיה למעשה, הכל לפי שיעורים, כללים ותנאים שנקבעו בתקנות; אולם פסקה זו לא תחול אם כתוצאה מאותו חישוב תרד חלקיות המשרה בשירות הקודם מתחת לשיעור המובא בחשבון לענין סעיף 13;

(5) היוון העובד חלק מקצבתו בעד שירותו הקודם, יראו, בחישוב הקצבה שתגיע אחרי פרישתו מהשירות החוזר, את משרתו בשירות הקודם כמשרה חלקית ששיעור חלקיותה כיחס שבין החלק הבלתי מהוון של הקצבה בעד השירות הקודם לבין קצבה מלאה לפי ההיוון;

(6) הוון חלק מקצבה כאמור בפסקה (5) בעד תקופה מסויימת בלבד, תשולם הקצבה לפי האמור בפסקה (5) אחרי הפרישה מהשירות החוזר, רק במשך פרק הזמן שבו עולה התקופה שבעדה הוונה הקצבה על התקופה שבה הגיעה לזכאי קצבה מוקטנת עקב ההיוון לפני תחילתו של השירות החוזר; תם אותו פרק זמן, תשולם הקצבה כאילו לא הוון מהקצבה בעד השירות הקודם;

(7) המשכורת הקובעת, לענין חישוב הקצבה שתגיע לאחר הפרישה מהשירות החוזר, תחושב לפי דרגתו של העובד בזמן פרישתו הראשונה או האחרונה, הכל לפי הדרגה הגבוהה יותר.

קצבה לשאיריו של עובד

חוק (מס' 18) תשל"ז-1977 חוק (מס' 19) תשל"ח-1978 חוק (מס' 24)* תשמ"ו-1986

26. (א) עובד שנפטר בזמן שירותו והוא שירת לפחות שלוש שנים – תשולם לשאיריו, כל תקופת הזמן המפורשת בסעיף זה, קצבה באחוזים ממשכורתו הקובעת והם –

- (1) לבן זוג כל עוד לא נישא – ארבעים אחוז;
- (2) ליתומים כל עוד אינם עומדים ברשות עצמם ויש בן-זוג הזכאי לקצבה – עשרה אחוזים לכל יתום בתוספת חמישה אחוזים לכלל היתומים, אף אם אין יותר מיתום אחד;
- (3) ליתומים כל עוד אינם עומדים ברשות עצמם ואין בן-זוג הזכאי לקצבה – חמישה-עשר אחוז לכל יתום בתוספת חמישה-עשר אחוז לכלל היתומים, אף אם אין יותר מיתום אחד;
- (4) לתלויים, כל עוד אינם עומדים ברשות עצמם – עשרה אחוזים לכל אחד; ובאין אחרי הנפטר לא בן-זוג ולא יתומים הזכאים לקצבה – חמישה-עשר אחוז לכל אחד.

חוק (מס' 19) תשל"ח-1978

(א) (1) מי שהיה ליתום של עובד לאחר שהגיע לגיל 18 והוא זכאי לקצבה לפי סעיף קטן (א), לרבות קצבה ששיעורה נקבע לפי סעיף 30(א), רשאי להוון את הקצבה האמורה כולה.

(2) הוראה זו אינה חלה –

- (א) על יתום שאין לו הכנסה כדי מחייתו ואינו מסוגל לכלכל עצמו;
- (ב) אם בחרו שאירי העובד בהטבות פרישה אחרות במקום כל הגמלאות המגיעות להם לפי חוק זה, כאמור בסעיף 40.

מענק לשאירים באין קצבה

חוק (מס' 24)* תשמ"ו-1986

27. (א) עובד שנפטר בזמן שירותו לאחר ששירת פחות משלוש שנים, ישולם לרגל פטירתו מענק לשאיריו בשיעור שתקבע הממשלה (בסעיף זה – המענק).

חוק (מס' 7) תשל"ג-1973

(ב) ועדת השירות תקבע את הכללים לחלוקת המענק בין השאירים ושיעורי הסכומים שינוכו ממשכורתו של עובד על חשבון המענק שיגיע לרגל פטירתו.

קצבה לשאיריו של זכאי לקצבת פרישה

חוק (מס' 18) תשל"ז-1977

28. (א) זכאי לקצבת פרישה שנפטר – תשולם לשאיריו כל תקופת הזמן המפורשת בסעיף זה, ובכפוף להוראות סעיף 109(ב)(2), קצבה באחוזים מהקצבה שהיתה מגיעה לזכאי אילולא נפטר, והם –

(1) לבן-זוג, אם היה בן-זוגו לפחות שלוש שנים שקדמו לפטירתו או נולד להם ילד, כל עוד לא נישא – ששים אחוז, אך לא יותר מארבעים אחוז ממשכורתו הקובעת של הזכאי לקצבת פרישה שנפטר;

(2) ליתומים, כל עוד אינם עומדים ברשות עצמם ויש בן-זוג הזכאי לקצבה – חמישה-עשר אחוז לכל יתום;

(3) ליתומים, כל עוד אינם עומדים ברשות עצמם ואין בן-זוג הזכאי לקצבה – חמישה-עשר אחוז לכל יתום בתוספת עשרים וחמישה אחוזים לכלל היתומים, אף אם אין יותר מיתום אחד;

(4) לתלויים כל עוד אינם עומדים ברשות עצמם ובאין אחרי הנפטר לא בן-זוג ולא יתום הזכאים לקצבה – עשרים אחוז לכל אחד.

חוק (מס' 7) תשל"ג-1973 חוק (מס' 18) תשל"ז-1977

(ב) קצבה שהיתה מגיעה לזכאי אילולא נפטר – כאמור ברישה לסעיף קטן (א) – היא הקצבה שהיה מקבל אותה תכוף לפני פטירתו אילולא הוראות סעיפים 32, 33 ו-35 ו-46(ב), או (ד).

(ג) הופחתה או נשללה קצבתו של זכאי לפי סעיפים 53 או 61, יראו כקצבתו שהיתה מגיעה לו אילולא נפטר את הקצבה כאמור בסעיף קטן (ב) כפי שהופחתה או נשללה.

חוק (מס' 18) תשל"ז-1977

(ד) הוראות סעיף זה יחולו גם על שאיריו של מי שבחר בזכויות לקצבה לפי סעיף 17א ונפטר בטרם היה זכאי לה לפי האמור בסעיף 46(ג), ולענין זה תבוא במקום הקצבה שהיתה מגיעה לזכאי אילולא נפטר – הקצבה שהיתה מגיעה לו אילו במועד הפטירה היה כבר זכאי לה.

חוק (מס' 7) תשל"ג-1973

29. (בוטל).

קצבת שאיר ששיעורה נקבע על ידי הממונה

חוק (מס' 18) תשל"ז-1977

30. (א) היה סך כל הקצבאות המגיעות לשאיריו של הנפטר עולה על השיעור הקיצוני, או שהשאיר אחריו הנפטר יותר מבן-זוג אחד או יתומים מיותר מבן-זוג אחד, או שהיתומים אינם סמוכים על שולחן אחד – תשולם לשאיריו, במקום הקצבאות בשיעורים שנקבעו בסעיפים 26, או 28, קצבאות בשיעורים שיקבע הממונה, בהתחשב עם מצבם של השאירים ועם כל הסכם שביניהם; ובלבד –

חוק (מס' 7) תשל"ג-1973

(1) ששיעור הקצבה שיקבע הממונה לשאיר פלוני מהשאירים כאמור, לא יעלה על שיעור הקצבה שהיתה מגיעה לאותו שאיר אילולא הוראות סעיף זה;

(2) שסך כל הקצבאות שיקבע הממונה יהיה השיעור הקיצוני או סך כל הקצבאות שהיו מגיעות לשאירים אילולא הוראות סעיף זה, הכל לפי הסכום הקטן יותר.

חוק תשל"ד-1974 חוק תשל"ז-1977 חוק (מס' 19)* תשל"ח-1978

(ב) השיעור הקיצוני לגבי שאיריו של עובד הוא שבעים אחוז ממשכורתו הקובעת של העובד ולגבי שאיריו של הזכאי לקצבת פרישה, תשעים אחוזים מקצבתו.

מענק לבן זוג שנישא

חוק (מס' 18) תשל"ז-1977

31. (א) בן-זוג שהוא זכאי לקצבה ונישא – ישולם לו מענק כסכום הקצבה שהיה זכאי לה, לולא נישא, כמפורט בסעיף קטן (ג) כפול שלושים ושש, ובבן זוג שבגלל האמור בסעיפים 30 או 36 משלמים לו קצבה בשיעור מופחת או אין משלמים לו קצבה, תיחשב כקצבה לענין זה הקצבה שהיה זכאי לה אילולא הוראות הסעיפים האמורים.

(ב) מענק ששולם לבן זוג לפי סעיף 37, יבוכה מהמענק המשתלם לפי סעיף קטן

(א).

(ג) מחצית המענק לפי סעיף זה ישולם לבן זוג עם הגשת בקשתו לכך, אך לא לפני הנישואין, והיא תחושב על בסיס שיעור הקצבה שהיה זכאי לה לאחרונה לפני הנישואין, והמחצית השניה תשולם לו בתום שנתיים לאחר הנישואין, והיא תחושב על בסיס שיעור הקצבה שהיתה משתלמת לו אותה שעה לולא נישא.

-----
* תחילת התיקון ביום כ"ב בתמוז תשל"ה (1 ביולי 1975), והוראותיו יחולו לגבי הזמן שלאחר תחילתו גם על שאיריו של זכאי לקצבה שנפטר לפני תחילתו.

חוק (מס' 40) ** תשנ"ט-1999 חוק (מס' 45) תשס"ה-2005***

(ד) פקעו הנישואין השניים, תשולם לבן הזוג מיום הפקעת הנישואין אותה קצבה שהיתה משתלמת לו אותה שעה אילולא נישא, אולם אם כבר שולם לו מענק או מחציתו לפי סעיף זה, יופחת שיעור הקצבה עד אשר הסכום שיופחת יהיה שווה לסכום המענק שקיבל, ובלבד שלא יופחת שיעור הקצבה בשום חודש מעל למחציתה.

(ה) פקעה זכותו של בן הזוג לקצבה לפני שסך כל ההפחות לפי סעיף קטן (ד) הגיע כדי שיעור המענק שקיבל, תהיה היתרה חוב של בן הזוג או של עזבונו לאוצר המדינה.

חוק (מס' 45) תשס"ה-2005***

(ו) לענין סעיף זה, "פקיעה" - לרבות במות בן הזוג.

תחילתו של סעיף 31 כנוסחו בחוק (מס' 45) תשס"ה-2005, ב-1 בחודש שלאחר פרסומו, ואולם לא תשולם קצבה לפי הסעיף האמור בעד התקופה שקדמה ליום תחילתו.

הגבלת גמלאות כפל

חוק (מס' 7) תשל"ג-1973

32. (א) בסעיף זה, "גמלאות כפל" – שתי קצבאות לפי חוק זה, או קצבה אחת לפי חוק זה בצירוף אחת או יותר מגמלאות אלה:

חוק (מס' 30) *תש"ן-1990

(1) (בוטל);

(2) פיצויים שבועיים לפי פקודת הפיצויים לעובדים, 1947;

(3) קצבה או תשלום כיוצא בה המשתלמים מאוצר המדינה לפי חוק אחר או לפי הסכם או הסדר כלשהו או מקרן פנסיה או מקרן תגמולים על פי התקשרות עם אוצר המדינה לצורך קצבה או תשלום כאמור, למעט גמלה לפי חוקי השיקום כמשמעותם בסעיף 34;

(4) קצבה או תשלום כיוצא בה המשתלמים על פי חוק אחר או הסכם או הסדר כלשהו מקופה ציבורית שנקבעה לענין סעיף 35, או מקרן פנסיה או מקרן תגמולין שהקופה הציבורית קשורה בהן לצורך קצבה או תשלום כאמור.

-----
* תחילתו של חוק (מס' 30) תש"ן-1990, ב-1 בחודש שלאחר פרסומו ותחולתו מיום תחילתו, גם לגבי מי שהיה זכאי לקיצבת פרישה או לקיצבת שאיר לפני תחילתו.

** תחילתו של סעיף 31(ד) לחוק העיקרי, כנוסחו בחוק (מס' 40) תשנ"ט-1999, ב-1 בחודש שלאחר פרסומו, ואולם לא תשולם קצבה לפי הסעיף האמור בעד התקופה שקדמה ליום תחילתו של חוק זה.

(ב) היה אדם זכאי לגמלאות כפל וסך כולם, לרבות אותו חלק מהן שהיוון, עלה על 70% מהמשכורת הקובעת, תופחת הקצבה לפי חוק זה או אחת משתי הקצבאות לפיו, הכל לפי הענין, בסכום שבו עודף סך כל גמלאות הכפל על 70% מהמשכורת הקובעת; הוראה זו לא תחול על קצבת יתום ועל קצבה שלא לפי חוק זה המגיעה מכוח שירות בממשלת ארץ-ישראל.

(ג) על אף האמור בכל חוק אחר, אם היה הזכאי לקצבה לפי חוק זה זכאי לקצבה מופחתת לפי חוק אחר בשל קצבה לפי חוק זה, תהיה ההפחתה של כל קצבה בסכום שיחס לכלל הסכום שיש להפחית אילו היתה ההפחתה נעשית על פי הוראות סעיף קטן (ב), כיחס של כל קצבה וקצבה אל סכומן הכולל של הקצבאות לפני ההפחתה.

(ד) המשכורת הקובעת לענין סעיף זה תהא המשכורת הקובעת שלפיה מחושבת כל קצבה לפי חוק זה, או המשכורת שלפיה מחושבות הגמלאות האחרות, הכל לפי המשכורת הגבוהה יותר; לא היו הגמלאות האחרות מחושבות על בסיס משכורת, תיקבע המשכורת לענין סעיף זה בהתאם לעקרונות שלפיהם מחושבת המשכורת הקובעת; חל סעיף 12 על המשכורת הקובעת לפי חוק זה, תבוא במקומה המשכורת הקובעת המחושבת כאילו עבד העובד במשרה מלאה בכל תקופת שירותו.

(ה) שירת עובד בעת ובעונה אחת בשירות המדינה ובגוף שקופתו נקבעה כקופה ציבורית לענין סעיף 35, וסך כל הקצבאות והגמלאות המגיעות עקב שירות כאמור עודף על הקצבה שהיתה מגיעה אילו בתקופה האמורה שירת בשירות המדינה במשרה מלאה, במשכורת השווה למשכורת הקובעת כאמור בסעיף קטן (ד) – תופחת הקצבה לפי חוק זה בעודף כאמור.

(ו) סעיף זה אינו גורע מהאמור בסעיף 21.

חוק (מס' 30) *תש"ן-1990

(ז) הוראות סעיף קטן (ב) לא יחולו לגבי אלה:

(1) הזכאי לגימלאות כפל, כאשר האחת היא קיצבת שאיר עקב פטירת בן-זוגו והשניה היא קיצבת פרישה;

(2) הזכאי לגימלאות כפל, כאשר האחת היא קיצבת פרישה או קיצבת שאיר עקב פטירת בן-זוגו והשניה היא קיצבה בשל פגיעה בעבודה לפי חוק הביטוח הלאומי.

סייגים לסעיף 32

33. (א) סעיף 32 אינו חל על קצבה לפי חוק זה של מי שלפני כ"ח בתשרי תשכ"ח (1 בנובמבר 1967) (להלן בסעיף זה – יום התיקון) היה זכאי לה ולגמלה מן המפורטות בסעיף 32(א) למעט קצבה שניה לפי חוק זה וקצבה בגלל פגיעה בעבודה לפי חוק הביטוח הלאומי (להלן בסעיף זה – קצבת פגיעה בעבודה).

(ב) מי שהיה לפני יום התיקון זכאי לשתי קצבאות לפי חוק זה ובחר באחת מהן, זכאי לקבל את שתי הקצבאות לגבי הזמן שמיום התיקון ואילך, בכפוף לאמור בסעיף 32; אולם אם שולמו פיצויי פיטורים עקב פרישה מן השירות שהיתה מזכה אותה בקצבה אילו סעיף 32 עמד בתוקף אותה שעה, לא תובא בחשבון תקופת שירותו התקופה שבעדה שולמו הפיצויים.

(ג) מי שלפני יום התיקון פרש מהשירות בניסיונות שהיו מזכות אותו או את שאיריו, לפי בחירתם, בקצבה לפי חוק זה או בקצבת פגיעה בעבודה, יחולו עליו הוראות מיוחדות אלה:

(1) בחר הזכאי לקצבה כאמור בקצבת פגיעה בעבודה, יהא זכאי גם לקצבה לפי חוק זה לגבי הזמן שמיום התיקון ואילך, בכפוף לאמור בסעיף 32, אולם אם שולמו עקב הפרישה פיצויי פיטורים, לא תבוא בחשבון הקצבה לפי חוק זה תקופת השירות שבעדה שולמו הפיצויים;

(2) בחר הזכאי בקצבה לפי חוק זה, יהא זכאי גם לקצבת פגיעה בעבודה לגבי הזמן שמיום התיקון ואילך, בכפוף לאמור בסעיף 32, ובלבד שהתביעה לקצבת פגיעה בעבודה הוגשה על ידיו תוך שנים-עשר חדשים מאירוע המקרה שהיה מזכה אותו בקצבת פגיעה בעבודה לולא בחר בקצבה לפי חוק זה או שהמוסד לביטוח לאומי שילם לאוצר המדינה פיצוי לפי חוק זה, כפי שעמד ערב יום התיקון, על הגמלה ששילם או שהוא עתיד לשלם;

(3) על אף האמור בפסקה (2) רשאי המוסד לביטוח לאומי לשלם קצבת פגיעה בעבודה, כולה או מקצתה, אף אם נתבעה אחרי המועד האמור באותה פסקה.

-----

* תחילתו של חוק זה ב-1 בחודש שלאחר פרסומו ותחולתו מיום תחילתו, גם לגבי מי שהיה זכאי לקיצבת פרישה או לקיצבת שאיר לפני תחילתו.

גמלה לפי חוק זה ולפי חוקי השיקום

חוק תשל"ג-1973

34. (א) בסעיף זה –

"חוקי השיקום" – חוק הנכים, חוק משפחות החיילים, חוק נכי המלחמה בנאצים, חוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה, תש"ל-1970 וכל חוק אחר ששר האוצר, לאחר התייעצות עם ועדת העבודה של הכנסת, קבע בצו כחוק שיקום לענין חוק זה;

"גמלה לפי חוקי השיקום" – תגמולים, הענקה או מענק המגיעים לפי חוקי השיקום.

חוק (מס' 18) תשל"ז-1977

(ב) הזכאי עקב מאורע אחד לקצבה לפי פרק זה ולגמלה לפי חוקי השיקום –
הברירה בידו לבחור באחת מהן, אולם משפרש עובד מהשירות ועקב הפרישה נהיה לזכאי
גם לגמלה לפי חוקי השיקום מחמת שינוי בשיעור הכנסותיו, לא יגרע הדבר מזכויותיו
לגמלאות לפי חוק זה.

(ג) בחר בקצבה לפי פרק זה, יהיה זכאי לקבל גם עשרים וחמישה אחוזים
מהגמלה לפי חוקי השיקום ואת כל שאר הזכויות המגיעות לפיהם.

(ד) (1) הזכאי, שלא עקב מאורע אחד, לגמלה לפי חוק זה ולגמלה לפי חוקי השיקום, יהא
זכאי לקבל את שתי הגמלאות גם יחד.

(2) סעיף קטן זה יחול, לגבי הזמן שלאחר כ"ז בתשרי תשכ"ח (31 באוקטובר 1967), אף
על מי שפרש עד אותו יום, ובלבד שאם קיבל הטבות פרישה מאוצר המדינה עקב הפרישה
מן השירות, הוחזרו הטבות אלה לפי כללים ותנאים שנקבעו בתקנות.

חוק (מס' 35) (*תשנ"ב-1992)

(ה) על אף האמור בסעיפים קטנים (ב) ו-(ג), עובד שפוטר מהשירות מחמת נכות
כמשמעותה בחוק הנכים, שלקה בה באותו שירות ודרגתה היא 35% או יותר, וזכאי הוא
בגללה לתגמולים לפי חוק הנכים, יהיה זכאי לקצבה לפי סעיף 20(א) וכן למלוא התגמולים
והזכויות המגיעים לו לפי חוק הנכים.

קצבה ומשכורת

חוק (מס' 10) תש"ל-1970 חוק (מס' 18) תשל"ז-1977 חוק (מס' 23) *תשמ"א-1981

35. (א) זכאי לקצבת פרישה, המקבל גם משכורת מאוצר המדינה או מקופה אחרת
שנקבעה על ידי הממשלה כקופה ציבורית לענין סעיף זה (בסעיף זה – המשכורת הקיימת),
יחולו עליו הוראות אלה:

(1) זכאי לקצבת פרישה, שמשכורתו הקיימת פחותה מהמשכורת הקובעת שלפיה יש
לחשב את קצבתו – תשולם לו קצבה כהפרש שבין משכורתו הקיימת לבין המשכורת
הקובעת, ובלבד שלא תעלה על הקצבה שהיתה מגיעה לו אילו לא הוראות סעיף זה; עלתה
המשכורת הקיימת על המשכורת הקובעת לא תשולם לו כל קצבה;

(2) על אף האמור בפסקה (1) –

חוק (מס' 25) ** תשמ"ז-1987 חוק (מס' 26) * תשמ"ח-1988 חוק (מס' 32) ****
תשנ"ב-1992 חוק (מס' 43) (*) תשס"ד-2004**

(א) אם הגיע הזכאי לקצבת פרישה לגיל הקבוע לגביו, בהתאם לחודש לידתו, בחלק ב' בתוספת השניה (בסעיף זה - הגיל הקובע), או אם ערב פרישתו מהשירות היה עובד שירותי הביטחון כמשמעותו בסעיף 63א ונציב השירות פרסם לגביו הודעה בתוקף סמכותו לפי סעיף 100(א), לא תפחת קצבתו משני שלישים של הקצבה שהיה זכאי לה לולא הוראות פסקה (1);

חוק (מס' 26) תשמ"ח-1988 חוק (מס' 32) * תשנ"ב-1992 חוק (מס' 43) ** תשס"ד-2004

(ב) כל עוד לא הגיע הזכאי לקצבת פרישה לגיל הקובע, לא תפחת קצבתו משליש הקצבה שהיה זכאי לה לולא הוראות פסקה (1), אלא אם משתלמת לו משכורת מאוצר המדינה על שירות כלשהו, אפילו חוק זה אינו חל עליו, וטרם עברה תקופת המתנה המתחילה עם יום יציאתו לקצבה, והיא שנה אחת אם יצא לקצבה בטרם הגיע לגיל הקובע, וחצי שנה בכל מקרה אחר;

-----
*תחילת התיקון, ביום 1.4.1981.

**תחילתו של חוק (מס' 32) תשנ"ב-1992 ב-1 בחודש שלאחר פרסומו, ותחולתו מיום תחילתו גם לגבי מי שפרש לגימלאות לפני תחילתו.

***ראה להלן בעמ' 3/19446 את סעיף 5 לחוק (מס' 35) תשנ"ב-1992, בענין תחילה ותחולה.

(*) ראה לעיל בעמ' 8/6156 את סעיף 21 לחוק גיל פרישה, תשס"ד-2004; כ"כ ראה בעמ' 24/6156 את סעיף 32 בענין תחילה: 1.4.2004.

חוק (מס' 23) תשמ"א-1981

(3) (נמחקה)

(ב) לענין סעיף קטן (א) תחושב המשכורת הקיימת לפי המשכורת שקיבל הזכאי לקצבה מאוצר המדינה או מקופה ציבורית בעד החודש שבו מגיעה הקצבה.

(ג) חל סעיף 12 על החישוב של המשכורת הקובעת, יובא בחשבון לצורך ההפחתה לפי סעיף קטן (א) רק אותו חלק ממשכורתו הקיימת של הזכאי לקצבה ששיעורו כיחס שבין חלקיות משרתו של העובד שלפיה מחושבת משכורתו הקובעת לבין משכורת של משרה מלאה.

(ד) זכאי לקצבת פרישה שתכוף לפני פרישתו עבד במשרה חלקית ושנתמלאו בו אלה:

(1) ערב פרישתו עבד במשרה נוספת בשירות המדינה או בגוף שנקבע כקופה ציבורית לענין סעיף זה, ומשרה זו אינה מזכה בגמלה או בתשלום כיוצא בה;

(2) הוא מוסיף לעבוד במשרה כאמור בפסקה (1);

משכורתו בעד העבודה כאמור בפסקה (2) לא תובא בחשבון לענין ההפחתה לפי סעיף זה, אלא במידה ששיעור חלקיות משרתו בעבודה כאמור ביחד עם שיעור חלקיות המשרה שממנה פרש עולים על משרה מלאה.

(ה) זכאי לקצבת פרישה שהיוון חלק מקצבתו, ייעשה החישוב לענין סעיף קטן (א) כאילו מקבל הזכאי קצבה מלאה, ורק לאחר שתופחת הקצבה עקב קבלת משכורת מאוצר המדינה או מקופה ציבורית, ינוכה ממנה חלק הקצבה שהיוון.

** תחילתו של חוק (מס' 32) תשנ"ב-1992, ב-1 בחודש שלאחר פרסומו, ותחולתו מיום תחילתו גם לגבי מי שפרש לגימלאות לפני תחילתו.

חוק (מס' 26) * תשמ"ח-1988 חוק (מס' 32) ** תשנ"ב-1992 חוק (מס' 43) ** תשס"ד-2004

(ו) הוראות סעיף זה לא יחולו על זכאי לקצבת פרישה שהגיע לגיל 60; ואם ערב פרישתו מהשירות היה עובד שירותי הביטחון כמשמעותו בסעיף 63א, שוטר או סוהר, משהגיעו לגיל הקובע.

קצבה לבן-זוג שהגיע לגיל 45

חוק (מס' 18) תשל"ז-1977

36. (א) על אף האמור בסעיפים הקודמים, תשולם קצבת שאיר לבן זוג העומד ברשות עצמו רק החל מהגיעו לגיל ארבעים וחמש, זולת אם לו או לנפטר ילד שנתמלאו בו שניים אלה:

(1) הוא אינו עומד ברשות עצמו;

(2) הוא ילדו של הנפטר ובן הזוג כאחד, או פרנסתו כולה על בן הזוג, או פרנסתו עליו במידה שקבע שר האוצר באישור ועדת העבודה של הכנסת.

(ב) ילדו של הנפטר ובן הזוג כאחד שנולד אחרי פטירת אביו, רואים אותו, לענין זכויות בן הזוג לפי סעיף זה, כאילו היה בחיים בשעת הפטירה.

(ג) אלמנתו של מי שנפטר לפני כ"ח בתשרי תשכ"ח (1 בנובמבר 1967) שאין לה ילד והיא עומדת ברשות עצמה, לא תשולם לה קצבת שאיר כל עוד לא הגיעה לגיל 45, על אף האמור בסעיף קטן (א).

מענק לבן זוג כשאין קצבה

חוק (מס' 18) תשל"ז-1977

37. בן זוג שאיננו מקבל קצבת שאיר בגלל האמור בסעיף 36 או בסעיף 28(א)(1) לגבי תקופת הנישואין – ישולם לו מענק כקצבה שהיה זכאי לה אילו לא האמור בסעיפים אלה כפול שנים-עשר; אולם בן זוג שסעיף 36 חל עליו ושהגיע במות הנפטר לגיל 43, יהיה המענק בשיעור המכפלה של מחצית הקצבה האמורה במספר החדשים שנותרו עד שיגיע לגיל 45.

דין אישה הזכאית למזונות

38. (א) אדם שנתגרש מאשתו ואגב כך נתחייב בתשלום מזונותיה, על פי פסק דין או על פי הסכם בכתב, רואים את האישה, בענין הזכויות הקשורות במותו לפי חוק זה, כאילו לא נתגרשה ממנו, ובלבד שאם תגיע לה קצבה, היא לא תעלה על סך המזונות שהאדם היה חייב בהם ערב פטירתו.

(ב) לענין סעיף קטן (א) יחולו כללים אלה:

** תחילתו של חוק (מס' 32) תשנ"ב-1992, ב-1 בחודש שלאחר פרסומו, ותחולתו מיום תחילתו גם לגבי מי שפרש לגימלאות לפני תחילתו.

(1) היה לממונה יסוד להניח, כי החיוב במזונות או השינוי בשיעורים נקבעו למראית עין – על תובעת הגמלה לפי סעיף זה הראיה, כי החיוב או השינוי הוא כן;

(2) חל שינוי ניכר במשכורת הקובעת מאז נקבעה זכות הגרושה לקצבה, רשאי הממונה לשנות את קצבתה לפי חישובים ונימוקים שבית משפט היה רשאי לעשות זאת לגבי מזונותיה, אילולא פטירתו של החייב.

(ג) אדם שנפרד מאשתו פרידה של קבע, דינה לענין חוק זה כדין גרושה, אף אם לא השאיר אחריו אשה אחרת.

גמלה ופיצוי פרישה

חוק (מס' 23) *תשמ"א-1981

39. (א) עובד או שאירו הזכאים, בגלל פרישת העובד, לגמלה לפי חוק זה, פרט למענק לפי סעיפים 23 או 27, לא יהיו זכאים בגלל אותה עילה לפיצויי פיטורים המשתלמים לעובד או לשאיריו, אלא בנסיבות ובתנאים המפורטים בסעיף זה;

(ב) שאיר הזכאי בגלל מותו של עובד לגמלה לפי חוק זה, לא יהיה זכאי בגלל אותה עילה למענק ביטוח חיים שאוצר המדינה משתתף במימונו.

(ג) מי שאינו זכאי לקצבה לפי חוק זה בגלל בחירתו לפי סעיף 34 ומגיעים לו פיצויי פיטורים, לא יעלה סכום הפיצויים על המשכורת הקובעת שהיתה לעובד תכופ לפני פרישתו, כפול חמש; שירת העובד בכל שנות שירותו או בחלק מהן במשרה חלקית, תיקבע המשכורת הקובעת, לענין זה, לפי הממוצע המשוקלל של חלקיות משרתו בכל שנות שירותו, או בחמש שנות השירות האחרונות, או לפי חלקיות המשרה בשעת הפרישה ובלבד שתוך כלל תקופת שירותו ששים חודש לפחות במשרה שחלקיותה אינה נמוכה מחלקיות המשרה בשעת הפרישה – הכל לפי החישוב הנוח יותר לעובד או לשאיריו, לפי הענין.

(ד) מי שחל עליו סעיף 33(ג) ובחר בקצבת פגיעה בעבודה לפני יום התיקון כמשמעותו באותו סעיף, ינהגו בו, לענין זכותו לפיצויי פיטורים, כפי שנוהגים לפי סעיף קטן (ג) במי שאינו זכאי לקצבה בגלל בחירתו לפי סעיף 34.

חוק (מס' 7) תשל"ג-1973 חוק (מס' 18) תשל"ז-1977

(ה) הוראות סעיפים קטנים (א) ו-(ב) יחולו, אף אם ויתר הזכאי על גמלתו, או אף אם הגמלה אינה משתלמת לו עקב ההוראות שבסעיפים 15(4), 17, 35, 36, 46, 50, 54, 55, 56, 60(ב), 60(ג) או 61.

חוק (מס' 23) *תשמ"א-1981

(ו) עובד שנתקיימו בו שלושה אלה:

(1) פרש מהשירות לאחר שהגיע לגיל 60;

(2) תקופת שירותו בפועל היתה 35 שנים לפחות;

(3) הוא זכאי לקצבת פרישה בשיעור המרבי, או היה זכאי לה לולא נסתיים שירותו בפטירתו,

יהיו הוא או שאירו, לפי הענין, זכאים לפיצויי פיטורים, אף אם פרש מהשירות מרצון, בשל תקופת השירות העודפת על תקופת השירות המזכה אותו בקצבה בשיעור המרבי, או שהיתה מזכה אותו כך לולא נסתיים שירותו בפטירתו, או על 35 שנים של שירות בפועל, הכל לפי הארוכה שביניהן.

-----

* סעיף זה יחול על מי שפרש מהשירות ביום ט"ו בניסן תש"ם (1 באפריל 1980) ואילך.

-

חוק (מס' 23) * תשמ"א-1981

(ז) עובד שנתקיימו בו ארבעה אלה:

(1) פרש מהשירות לאחר שהגיע לגיל 60;

(2) הוא זכאי לגמלאות כפל לפי סעיף 32(א)(3) או (4), או לקצבת פרישה בנסיבות שחלים עליהן סעיפים 85 או 86, או היה זכאי להן לולא נסתיים שירותו בפטירתו;

(3) תקופת שירותו בפועל מטעם המדינה, בין שחוק זה חל עליו ובין שחוק זה איננו חל עליו אך תקופת השירות מובאת בחשבון על פי סעיף 85, ותקופת עבודתו אצל מעביד אחר שחל עליה סעיף 86, וכן תקופת עבודתו שעליה העובד איננו זכאי לקצבה לפי חוק זה אלא לקצבה או לתשלום כיוצא בה כאמור בסעיף 32(א)(3) או (4), מצטרפות ביחד לתקופה של 35 שנים לפחות:

(4) הוא זכאי לקצבה בשיעור המרבי בשל הקבוע בסעיפים 85 או 86 או על פיהם, או בשל האמור בסעיף 32(ב), או שהיה זכאי לה לולא נסתיים שירותו בפטירתו,

יהיו הוא או שאיריו, לפי הענין, זכאים לפיצויי פיטורים, אף אם פרש מהשירות מרצון, בשל תקופת השירות העודפת על תקופת השירות המזכות אותו בקצבה בשיעור המרבי, או שהיו מזכות אותו כך לולא נסתיים שירותו בפטירתו, או על 35 שנים של שירות ועבודה כאמור בפסקה (3), הכל לפי הארוכה שביניהן (להלן – תקופת השירות העודפת).

חוק (מס' 23) * תשמ"א-1981

(ח) על אף האמור בסעיף קטן (ז), אם על פי הסכם, או הוראה בחוק, מופחת שיעור הקצבה המשתלם מטעם מעביד קודם, בחלק משיעור הקצבה שהיתה מגיעה לעובד בשל

תקופת השירות העודפת אילולא ההגבלה בדבר השיעור המרבי, לא ישולמו פיצויי פיטורים
בעד אותו חלק של התקופה העודפת שלגביו הופחתה הקצבה כאמור.

-----

* סעיף זה יחול על מי שפרש מהשירות ביום ט"ו בניסן תש"ם (1 באפריל 1980) ואילך.

חוק (מס' 23) *תשמ"א-1981

(ט) בסעיף זה –

"שיעור מרבי" – השיעור המרבי של קצבת הפרישה שהיה משתלם לעובד אילו פרש
ושאין עוד להגדילו על ידי דחיית הפרישה למועד אחר;

"פיצויי פיטורים" – כמשמעותם בחוק פיצויי פיטורים, תשכ"ג-1963;

"תקופת שירות בפועל" – לרבות –

- (1) תקופת עבודה במוסד מוכר שצורפה לתקופת שירות לפי סעיף 83, או לפי סעיף 52
לחוק שירות הקבע בצבא הגנה לישראל (גמלאות), תשי"ד-1954;
- (2) תקופת העדר משירות המובאת בחשבון תקופת השירות מכוח האמור בסעיף 11(4),
או בסעיף 12(4) לחוק שירות הקבע בצבא הגנה לישראל (גמלאות), תשי"ד-1954.

מענק לשאירים במקום גמלאות אחרות

חוק (מס' 19) תשל"ח-1978 חוק (מס' 24) **תשמ"ו-1986

40. עובד שנפטר לאחר שלוש שנות שירות, רשאים שאיריו, אם שוכנע הממונה כי
הבחירה היא לטובתם, לבחור במקום כל הגמלאות האחרות המגיעות להם לפי חוק זה
באחד מאלה:

- (1) פיצויי הפיטורים שהיו מגיעים להם לולא האמור בסעיף 39(א);

חוק (מס' 24) **תשמ"ו-1986

(2) המענק שהיה משתלם להם לפי סעיף 27 אילו שירת העובד פחות משלוש שנים, ואם היו מגיעים להם פיצויי פיטורים לולא האמור בסעיף 39(א) – בתוספת פיצויים אלה, במלואם או בשיעור המשכורת הקובעת שהיתה לעובד תכוף לפני פרישתו כפול שלוש, הכל לפי הקטן יותר.

שירת העובד בכל שנות שירותו או בחלק מהן במשרה חלקית, תיקבע המשכורת הקובעת, לענין זה, לפי הממוצע המשוקלל של חלקיות המשרה בכל שנות שירותו, או בחמש שנות השירות האחרונות, או לפי חלקיות המשרה בשעת הפרישה ובלבד שתוך כלל תקופת שירותו שרים חודש לפחות במשרה שחלקיותה אינה נמוכה מחלקיות המשרה בשעת הפרישה – הכל לפי החישוב הנוח יותר לשאירים.

חוק (מס' 18) תשל"ז-1977

41. (בוטל).

-----
* סעיף זה יחול על מי שפרש מהשירות ביום ט"ו בניסן תש"ם (1 באפריל 1980), ואילך.

פרק ג': תביעות ותשלומים

תביעות

42. (א) התובע גמלה יגיש את תביעתו לממונה.

(ב) הממונה יחליט על סמך התביעה אם תינתן הגמלה ובאיזו מידה תינתן, ישלח את החלטתו בדואר רשום לתובע, ויציין בה את נימוקיו ואת זכותו של התובע לפי סעיף 43.

(ג) הממונה לא יהיה קשור בסדרי הדין ובדיני הראיה אלא יפעל בדרך שיראה מועילה ביותר לבירור השאלות העומדות להחלטתו.

(ד) (1) הממונה יהיה רשאי להחליט, על סמך תביעה של שאירים על גמלת בינים שתשולם עד שיוחלט סופית בזכויותיהם של כל הזכאים לגמלה בקשר לשירותו של העובד; הממונה ישלח את החלטת הביניים בדואר רשום לתובע ויציין בה את נימוקיו ואת זכותו של התובע לפי סעיף 43.

(2) סעיף קטן זה אינו גורע מסמכותו של הממונה בדבר תשלום מקדמות.

ערעור

43. (א) תובע הרואה עצמו נפגע על ידי החלטה או החלטת בינים של הממונה, רשאי לערער עליה לפני בית דין אזורי כמשמעותו בחוק בית הדין לעבודה, תשכ"ט-1969.

(ב) שר המשפטים רשאי להתקין תקנות בדבר המועד להגשת הערעור.

(ג) בית הדין האזורי רשאי לאשר את החלטת הממונה או לשנותה, או להחליט החלטה אחרת במקומה.

החלטות חדשות

44. הממונה רשאי להחליט החלטה חדשה בכל ענין, בין ביזמתו ובין לפי בקשת אדם הזכאי לגמלה, אף אם כבר הוחלט בה סופית לפי סעיף 43, אם נוכח על סמך ראיות חדשות, שלא היו לפני המחליט הקודם, כי אותה החלטה בטעות יסודה; דין ההחלטה החדשה יהיה לכל דבר, לרבות זכות הערעור, כדין כל החלטה אחרת, אולם לא תבוצע אלא כתום התקופה להגשת הערעור עליה לפי סעיף 43, ואם הוגש הערעור – עד שבית הדין האזורי יורה לבצעה, בין בהחלטתו הסופית ובין בהחלטת ביניים.

גמלאות מאוצר המדינה

45. הגמלאות ישולמו מאוצר המדינה.

מאימתי משלמים קצבה

46. (א) קצבה תשולם ביום האחרון של כל חודש, החל מהחודש אחרי החודש שבו נולדה העילה לקצבה, אולם מי שביום כ"ח בתשרי תשכ"ה (1 בנובמבר 1967) היה זכאי לקצבה והיא השתלמה לו בפועל, תשולם לו קצבה, ולפי הענין – לשאיריו, בראש כל חודש.

חוק (מס' 3) תשל"ב-1973

(ב) עובד שיצא לקצבה לפי סעיף 17(1) או (3) לפני שהגיע לגיל 60 – תשולם לו קצבת פרישה, על אף האמור בסעיף קטן (א), מהחודש המתחיל אחרי היום שבו יגיע לגיל 60; אולם אם קבעה הועדה הרפואית, כי אין הוא מסוגל להשתכר כדי מחייתו מחוץ לשירות – תשולם הקצבה מהחודש המתחיל אחרי היום שבו נולדה העילה לקצבה, ואם אי-כשרו להשתכר כאמור התחיל לאחר מכן – מהחודש המתחיל אחרי יום תחילת אי-כשרו האמור.

חוק (מס' 18) תשל"ז-1977 חוק (מס' 43)* תשס"ד-2004

(ג) עובד שבחר בזכויות לגמלאות לפי סעיף 17א, תשולם לו קצבת פרישה, על אף האמור בסעיף קטן (א), מהחודש המתחיל אחרי היום שבו הגיע לגיל פרישת חובה, כמשמעותו בחוק גיל פרישה, תשס"ד-2004 (בסעיף קטן זה - גיל פרישת חובה); אולם -

חוק (מס' 43) *תשס"ד-2004

(1) אם פרש העובד לפני הגיעו לגיל פרישת חובה מכל עבודה או משלח יד, מסיבות מצב בריאות לקוי, והחל לקבל עקב פרישה זו קצבה מכוח חיקוק, הסכם קיבוצי או חוזה עבודה, תשולם לו קצבת פרישה לפי חוק זה מהחודש שבו החל לקבל את הקצבה עקב הפרישה האמורה וכל עוד משתלמת לו הקצבה האמורה;

חוק (מס' 43) *תשס"ד-2004

(2) אם פרש העובד מכל עבודה או משלח יד לפני הגיעו לגיל פרישת חובה ואינו זכאי לקצבה לפי פסקה (1), תשולם לו קצבת הפרישה לפי חוק זה מהחודש המתחיל אחרי יום הפרישה מכל עבודה או משלח יד, אך לא לפני תום החודש שבו הגיע לגיל 60;

(3) אם העובד אינו זכאי לקצבת פרישה לפי פסקאות (1) או (2), אך קבעה הועדה הרפואית כי העובד אינו מסוגל להשתכר כדי מחייתו מחוץ לשירות, תשולם לו קצבת הפרישה גם בתקופה שבה אינו זכאי לה לפי הפסקאות האמורות, החל מהחודש המתחיל אחרי יום תחילת אי-כשרו וכל עוד נמשך אי-כשרו האמור או כל עוד רואים אותו כמובטל לפי האמור בסעיף 127 לחוק הביטוח הלאומי.

שינוי שיעור קצבה – מאימתי

חוק (מס' 18) תשל"ז-1977

47. אירע מקרה בחודש פלוני שיש בו כדי להגדיל או להקטין את שיעור הקצבה של זכאי פלוני או להפסיק זמנית את תשלומה או לבטל את ההפסקה או את הזכות לקצבה, אין מביאים אותו בחשבון לענין תשלום הקצבה בעד אותו חודש, והוא כשאין הוראה אחרת בחוק זה.

תשלום בעד תקופה שלפני הגשת בקשה

48. (א) לא תשולם קצבה בעד תקופה העולה על ארבעה חודשים שלפני הגשת התביעה לקצבה, אולם הממונה רשאי להאריכה לתקופה שאינה עולה על שנתיים, אם האיחור בהגשת התביעה חל מסיבות שלדעת הממונה מצדיקות הארכה זו.

(ב) הוגשה נגד המדינה תובענת נזיקין שעילתה היא מקרה המזכה את התובע בגמלה לפי חוק זה ולאחר מכן הוגשה תביעה לפי חוק זה מכוח אותה עילה, יראו, לענין סעיף זה, כאילו הוגשה התביעה לגמלה ביום הגשת התובענה, ובלבד שהתביעה לגמלה

הוגשה למעשה לא יאוחר מחדשיים מיום פסק הדין שאין עליו ערעור, ובפסק דין שיש עליו ערעור ולא הוגש – מיום תום תקופת הערעור.

תשלום גמלה שלא לידי הזכאי

49. (א) גמלה תשולם לאדם שלו היא מגיעה, אולם גמלה המגיעה לאדם נתון לאפוטרופוסות – תשולם לאפוטרופוס.

(ב) נוכח הממונה, כי מתן גמלה לידי של הזכאי אינו לטובתו או לטובת בני משפחתו שהוא חייב במזונותיהם, או כי מתן הגמלה לאפוטרופוס אינו לטובת הזכאי יראו, לענין סעיף זה, כאילו הוגשה התביעה לגמלה ביום הגשת התובענה, ובלבד הזכאי, רשאי הממונה לאחר הודעה מוקדמת של חמישה-עשר יום לפחות, ליטול לידי את הגמלה, כולה או מקצתה, ולהשתמש בה לטובת הזכאי או בני משפחתו, או להורות שאדם שהסמיכו לכך יעשה זאת.

(ג) החלטת הממונה לפי סעיף קטן (ב) שלא בוטלה בערעור לפי סעיף 43, יפקע תקפה משנתמנה אפוטרופוס לזכאי – אם לא היה לו אפוטרופוס בשעת מתן ההחלטה, או משאושר האפוטרופוס הקודם על ידי בית משפט מוסמך או משנתמנה אחר במקומו – אם היה לזכאי אפוטרופוס.

התיישנות זכות התביעה

50. הזכות להגיש תביעה לגמלה המגיעה לשאיר מתיישנת בתום שנתיים מיום שנולדה עילתה, אולם הממונה רשאי להאריך תקופה זו, אם האיחור בהגשת הבקשה חל עקב סיבות שלתובע לא היתה שליטה עליהן.

איסור צבירת תשלום

51. זכאי שלא גבה כספי גמלה תוך שנתיים מיום שהועמדו לרשותו – רשאי הממונה להחליט על פקיעת זכותו לקבלם.

דין גמלאות המגיעות לזכאי לגמלה שנפטר

52. (א) זכאי לקצבה שנפטר ולא גבה את הקצבאות המגיעות לו בעד החודש שבו נפטר והחדשיים שקדמו לאותו חודש או חלק מהן – ישולמו קצבאות אלה לידי בן-זוגו, הורו או ילדו של הזכאי, אם לפני פטירתו הורה הזכאי לשלמן כן; לא הורה הזכאי, והיה לו בן-זוג – ישולמו הקצבאות האמורות לידי; אם גם לא היה בן-זוג, ינהגו בקצבאות לפי סעיף קטן (ב).

(ב) (1) זכאי לגמלה שנפטר לפני שהספיק לגבות גמלה המגיעה לו, תשולם הגמלה, בכפוף לאמור בסעיף קטן (א), לידי שאיריו הזכאים לקצבה עקב פטירתו ותחולק ביניהם ביחס שבו מתחלק סך כל הקצבאות המשתלמות לשאירים; לענין זה יראו בן-זוג כזכאי לקצבה אף אם אינו זכאי לקצבת שאיר.

חוק (מס' 18) תשל"ז-1977

(2) לא הוגשה כל תביעה של שאיר – תחולק הגמלה האמורה בין יורשי הזכאי; אולם אם היה לממונה יסוד להניח כי קיימים שאירים הזכאים לקצבה – רשאי הוא לעכב את תשלום הגמלה עד שתעבור תקופת ההתיישנות להגשת תביעה לגמלה על ידי השאירים, או עד אשר יתנו היורשים ערובה, להנחת דעתו של הממונה, להחזרת הגמלה אם יתגלו שאירים הזכאים לקצבה.

מעשה מרמה

53. הוכח כי ניסה אדם להשיג גמלה במרמה, תופחת הגמלה שהוא זכאי לה ב-25 אחוזים.

הפסקת השירות עקב מעשה מרמה

54. (א) היה לממונה יסוד סביר לחשוד כי עובד גרם במרמה להפסקת שירותו והוגשה על מעשה המרמה תובענה בפני בית הדין למשמעת של עובדי המדינה, רשאי אב בית הדין למשמעת, על פי בקשת הממונה ולאחר שניתנה לנוגע בדבר הזדמנות נאותה להשמיע את דבריו, לעכב את התשלום של גמלאות המגיעות עקב פרישת העובד כאמור, כולן או מקצתן, עד להחלטת בית הדין בתובענה.

(ב) על פי בקשת הנוגע בדבר רשאי אב בית הדין למשמעת, בכל עת לפני מתן החלטת בית הדין בתובענה, לשנות או לבטל את החלטת העיכוב אם ראה סיבות המצדיקות את הדבר.

(ג) תקופת ההתיישנות שבסעיף 66 לחוק המשמעת לא תחול על הגשת תובענה לפי סעיף זה.

(ד) מצא בית הדין בתובענה לפי סעיף זה שמעשה המרמה הוכח, רשאי הוא להחליט כי הנשפט לא יהא זכאי לגמלה, כולה או מקצתה, וכן רשאי הוא לחייב את הנשפט בהחזרת הגמלאות שקיבל ושלא היה זכאי להן לפי החלטת בית הדין, כולן או מקצתן.

(ה) החלטת בית הדין לפי סעיף זה ניתנת לערעור כהחלטת בית הדין על פיטורי עובד.

שאיר שגרם למות המזכה

55. שאיר שגרם במתכוון ושלא כדין למותו של עובד או של זכאי לקצבה או שהיה שותף לעבירה כזאת – לא תשולם לו גמלה שהוא זכאי לה בגלל מותו של אדם זה.

קצבה לאדם במאסר

56. נמצא אדם במאסר על פי פסק דין של בית משפט מוסמך שדן אותו למאסר של שלושה חדשים או יותר – לא תשולם לו כל קצבה בעד הזמן שהוא במאסר.

תשלום קצבה במקרה של פסילה מוגבלת

חוק שירות המדינה (משמעת) (מס' 9) תשנ"ד–1994* חוק (מס' 43) תשס"ד–2004

57. מי שנפסל לשירות המדינה לתקופה מוגבלת לפי החלטת בית דין למשמעת, יחולו עליו הוראות מיוחדות אלה:

(1) לא תשולם לו גמלה לתקופת הפסלות; ואולם אם מלאו לנידון 60 שנים, או שהוא הגיע לגיל הקבוע לגביו, בהתאם לחודש לידתו, בחלק ב' בתוספת השניה, לאחר עשרים וחמש שנות שירות, תשולם לו גימלה שלא תעלה על הסכום שהיה משתלם לו אילו היתה משכורתו הקובעת, לענין חישוב סכום הגימלה, בגובה השכר הממוצע, כמשמעותו לענין חישוב גימלאות לפי חוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], תשכ"ח–1968, אלא אם כן הורה בית הדין להמיר את הקיצבה בפיצויי פיטורים; היתה הפסילה בנסיבות חמורות במיוחד, רשאי בית הדין להחליט כי לא תשולם לנידון כל גימלה בתקופת הפסלות;

(2) בעד הזמן שלאחר תקופת הפסלות תשולם לו הקצבה המגיעה לו על פי יתר הוראות חוק זה, אם פסק כך בית הדין למשמעת ובמידה שפסק; אולם אם היה זכאי לצאת לקצבה ערב תחילת הפסלות, תשולם הקצבה במלואה החל מגמר תקופת הפסלות;

(3) נפטר הנפסל לפני תום תקופת הפסלות, תשולם לשאיריו הקצבה שהיו זכאים לה אילו היתה תקופת הפסלות באה לידי גמר ערב פטירתו של הנפסל.

העברת זכות לגמלה

58. (א) חלק הקצבה שאינו עולה על סכום שנקבע לענין סעיף 8(א) לחוק הגנת השכר, תשי"ח–1958, או מחצית הקצבה – הכל לפי הסכום הגבוה יותר, לא יהא ניתן לעיקול, להעברה או לשעבוד אלא לשם תשלום מזונות.

חוק (מס' 7) תשל"ג–1973

(ב) "הקצבה", לענין סעיף קטן (א) – הקצבה שהיתה מגיעה אילולא הוראות סעיפים 32, 33 ו-35.

הגבלה על קיזוז

59. אוצר המדינה אינו רשאי לקזז גמלאות כנגד חוב המגיע מזכאי לגמלה, חוץ מחובות אלה:

- (1) מפרעות שקיבל הזכאי מאוצר המדינה על חשבון גמלאות;
- (2) מילוות שקיבל הזכאי מאוצר המדינה או שאוצר המדינה ערב להן;
- (3) סכומים ששולמו לזכאי מאוצר המדינה בטעות ולמעלה מן המגיע על חשבון משכורתו או גמלאותיו או פיצויי פיטורים;
- (4) סכומים שהזכאי קיבל מצד שלישי על חשבון פיצויים כאמור בסעיף 60;
- (5) הוצאות שחויב בהם הזכאי לפי סעיף 97.

תביעות נגד צד שלישי

חוק תשל"ה-1975

60. (א) היה המקרה שחייב את אוצר המדינה לתשלום גמלה לפי חוק זה משמש עילה גם לחייב צד שלישי בתשלום פיצויים לאותו זכאי לפי פקודת הנזיקין [נוסח חדש] (להלן – פקודת הנזיקין) או לפי חוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים תשל"ה-1975, רשאי אוצר המדינה לתבוע מאותו צד שלישי פיצוי על הגמלה ששילם או שהוא עתיד לשלמה, עד לשיעור הפיצויים שחייב בהם הצד השלישי.
- (ב) הזכאי לגמלה לפי חוק זה חייב להושיט כל עזרה ולעשות כל פעולה סבירה כדי לסייע לאוצר המדינה במימוש זכותו לפי סעיף זה, ולא יעשה כל פעולה העלולה לפגוע בזכויות אוצר המדינה לפי סעיף זה או למנוע בעד מימושה; עבר הזכאי לגמלה על איסור לפי סעיף זה, או לא עשה את המוטל עליו לפיו, רשאי הממונה לשלול ממנו את הזכות לגמלה, כולה או מקצתה.

חוק (מס' 18) תשל"ז-1977

- (ג) (1) היה אוצר המדינה חייב בפיצויים האמורים, הברירה בידי הזכאי לבחור בגמלה או בפיצויים.
- (2) הגיש הזכאי תובענה לפי פקודת הנזיקין או לפי חוק הפיצויים לנפגעי תאונות דרכים, תשל"ה-1975, נגד המדינה, תהיה הברירה כאמור בפסקה (1) בידי הזכאי עד לאחר מתן פסק הדין שאין עליו ערעור, ובפסק דין שיש עליו ערעור ולא הוגש – עד לאחר תום תקופת הערעור.
- (ד) לענין סעיף 86 לפקודת הנזיקין רואים גמלה כזכות הנובעת מחוזה.

דין נכה הנוהג שלא כראוי

61. קצבתו של זכאי ששיעורה נקבע לפי דרגת נכותו, רשאי הממונה להפחית, להתלות או לשלול ממנה אותו חלק שבו היא עודפת על הקצבה שהיתה מגיעה לולא הנכות, אם אותו זכאי –

- (1) גרם לנכותו על ידי התנהגות רעה חמורה מצדו;
- (2) הפר ללא סיבה מספקת הוראה של הועדה הרפואית או של רופא שהסמיכה לכך ושהיתה מכוונת להחיש את החלמתו או להפחית את דרגת נכותו;
- (3) נהג בדרך שמן המפורסמות היא שעלולה להעלות את דרגת נכותו או למנוע בעד החלמתו;
- (4) נמנע ללא סיבה מספקת מהתייצב לבדיקות של הועדה הרפואית שהוא חייב בהן לפי חוק זה או התקנות שהותקנו לפיו.

תשלום גמלה לפרנסת בני משפחה

62. (א) מקום שנשללה גמלה, כולה או מקצתה, מאדם או שהופסק לו תשלומה בהחלטת הממונה, רשאי הממונה להורות שתשולם, כולה או מקצתה, למי שהאדם חייב בפרנסתם; אולם אם נשללה גמלה מאדם עקב החלטת בית הדין למשמעת, לא יורה הממונה על תשלום כאמור אלא על פי המלצת בית הדין למשמעת.

(ב) נפטר האדם תוך תקופת השלילה, רשאי הממונה להורות שתשולם לשאיריו הקצבה, כולה או מקצתה, שהיו זכאים לה אילו באה תקופת השלילה לידי גמר תכופ לפני פטירתו, ובלבד שהשאירים הגישו לו תביעה לכך תוך שנתיים מתאריך הפטירה; אולם אם נשללה הגמלה מהנפטר עקב החלטת בית הדין למשמעת בלי שהממונה השתמש לגביו בסמכותו בהתאם לסעיף קטן (א), לא יורה על תשלום כאמור אלא על פי המלצת בית הדין למשמעת.

חוק שירות המדינה (משמעת) (מס' 9) תשנ"ד-1994*

(ג) החלטת הממונה לפי סעיף זה תהיה, לענין ערעור, חלק מההחלטה בדבר השלילה.

הוראה לצורך קביעת זכות לגמלה של בני משפחה

חוק (מס' 7) תשל"ג-1973 חוק (מס' 18) תשל"ז-1977 חוק (מס' 23) תשמ"א-1981

63. מקום שאין משלמים קצבה לשאיר בתוקף ההוראות שבסעיפים 31, 32, 33, 34, 36, 40, 48, 50, 55, 56, 60 (ב) או 60 (ג) ולא מטעם אחר, רואים אותו שאיר, לצורך קביעת זכותם לגמלה של בני משפחה אחרים ושיעורה, כאילו היה זכאי לקצבה.

חוק (מס' 25) *תשמ"ז-1987

פרק ג'1: הוראות מיוחדות בענין עובד שירותי הביטחון

הגדרות

חוק (מס' 25) *תשמ"ז-1987

א.63. בפרק זה –

"שירותי הביטחון" – שירות הביטחון הכללי או המוסד למודיעין ולתפקידים מיוחדים;

חוק (מס' 44) ****תשס"ד-2004

"עובד שירותי הביטחון" - עובד המדינה בשירותי הביטחון, למעט עובד חדש בשירותי הביטחון כהגדרתו בסעיף 108ב;

"שירות בשירותי הביטחון" - שירות של עובד שירותי הביטחון בשירותי הביטחון.

****ראה לעיל בעמ' 23/20078 את סעיף 87 לחוק המדיניות הכלכלית לשנת הכספים 2004 (תיקוני חקיקה), תשס"ד-2004.

משכורת קובעת

חוק (מס' 28) **תשמ"ט-1989

א.63. בהגדרת "משכורת קובעת" שבסעיף 8, לגבי עובד שירותי הביטחון, במקום המלים "לעובד שדרגתו כדרגה שהיתה לפלוני ערב פרישתו מהשירות" יראו כאילו נאמר "לחייל שדרגתו היתה מקבילה לדרגתו של פלוני ערב פרישתו מהשירות".

מענק נוסף לקצבה לעובד שירותי הביטחון

חוק (מס' 25) *תשמ"ז-1987

ב.63. (א) לזכאי לקצבת פרישה לפי סעיף 15(2), (3) או (4), לפי סעיף 17(1) או לפי סעיף 18, שהיה עובד שירותי הביטחון בתכופ לפני פרישתו המזכה אותו לקצבה, ישולם, בנוסף לקצבה, מענק השווה לחלק העשרים וארבעה של משכורתו השנתית כפול במספר שנות שירותו, ובלבד שהמענק לא יעלה על משכורתו השנתית וסעיף 22 לא יחול.

(ב) פוטר אדם כאמור בסעיף קטן (א) על פי החלטת בית הדין למשמעת בלי שנפסל לשירות, רשאי בית הדין להחליט שאינו זכאי למענק, כולו או מקצתו.

דין שירות חובה

חוק (מס' 25) *תשמ"ז-1987 חוק (מס' 40) ***תשנ"ח-1998

63ג. (א) מי שהצטרף לשירותי הביטחון עד יום ה' בטבת תשס"א (31 בדצמבר 2000), ופרש מהשירות כעובד שירותי הביטחון, תובא בחשבון תקופת שירותו לענין חוק זה, תקופת שירות החובה שקדמה לשירותו, אם שירת בשירותי הביטחון עשר שנים לפחות.

(ב) בסעיף זה, "שירות חובה" – כמשמעותו בסעיף 79א(ב).

(ג) מי שבחשבון תקופת שירותו כלולה תקופת שירות חובה כאמור בסעיף קטן (א) והוא זכאי לקצבת פרישה, תשולם לו, על אף האמור בסעיף 20(א), קצבה לפי כל שנות שירותו גם אם תעלה על 70% ממשכורתו הקובעת ובלבד שלא תעלה על שיעור זה בסכום השווה לחלק השש מאות ממשכורתו הקובעת כפול במספר החדשים של שירות החובה כאמור.

חוק (מס' 29) תש"ן-1989

(ד) סעיף זה יחול גם על מי שפרש מהשירות לפני יום ו' בתמוז תשל"ט (1 ביולי 1979), ואולם לא יינתן מכוח סעיף קטן זה תשלום כלשהו בעד התקופה שקדמה ל-1 בחודש שלאחר פרסומו.

שעור קצבת הפרישה

חוק (מס' 25) *תשמ"ז-1987

63ד. סעיף 20 ייקרא לגבי עובד שירותי הביטחון כאילו –

(1) בסעיף קטן (ג), אחרי "כשהוא נכה" בא "בין כמשמעותו בחוק זה ובין כמשמעותו בחוק הנכים";

(2) בסופו בא:

"(ד) עובד שירותי הביטחון הזכאי לקצבת פרישה בשל פיטוריו מחמת נכות, כמשמעותה בחוק הנכים, שלקה בה בשירות בשירותי הביטחון ודרגת נכותו היא שלושים וחמשה אחוזים או יותר, הברירה בידו לבחור באחת מאלה:

חוק (מס' 35) **תשנ"ב-1992

(1) קצבה לפי סעיף קטן (א) ועל אף האמור בסעיף 34(ב) ו-ג) – גם מלוא התגמולים והזכויות לפי חוק הנכים.

(2) קצבה של עשרים וחמשה אחוזים ממשכורתו הקובעת;

ובלבד שלגבי זכאי כאמור שדרגת נכותו היא ששים אחוזים או יותר, קצבתו ביחד עם התגמולים המגיעים לו לפי חוק הנכים לא יפחתו מחמשים אחוזים ממשכורתו הקובעת".

גמלה ותגמול

חוק (מס' 25) *תשמ"ז-1987

63. סעיף 34(ג) ייקרא לגבי עובד שירותי הביטחון כאילו בסופו בא:

"אולם מי שבחר בקצבה לפי סעיף 20(ד)(2) או שהוא זכאי לקצבה לפי סעיף 23 לחוק שירות הקבע בצבא-הגנה לישראל (גמלאות) [נוסח משולב], תשמ"ה-1985 (להלן – חוק שירות הקבע בצה"ל), יהיה רשאי לקבל את מלוא התגמולים בנוסף לקצבה לפי סעיפים אלה ואין רואים קצבה זו כהכנסה לענין חוקי השיקום".

דין נכות

חוק (מס' 25) *תשמ"ז-1987

63. סעיף 61 ייקרא לגבי עובד שירותי הביטחון כאילו ברישה, אחרי "דרגת נכותו" בא "לרבות נכות כמשמעותה בחוק הנכים".

דין נכה

חוק (מס' 25) *תשמ"ז-1987

63. (א) חוק הנכים יחול על עובד שירותי הביטחון, בתיאומים ובשינויים שנקבעו בסעיף קטן (ב) וביתר הוראות פרק זה.

(ב) לענין סעיף קטן (א), כל מקום בחוק הנכים שמדובר בו בחייל, בחייל המשרת בצבא-הגנה לישראל על פי התחייבות לשירות קבע, בשירות או בשירות צבאי, ייקרא כאילו מדובר בעובד שירותי הביטחון או בשירות בשירותי הביטחון, הכל לפי הענין.

דין משפחת נספה

חוק (מס' 25) *תשמ"ז-1987

63. (א) חוק משפחות החיילים יחול על עובד שירותי הביטחון שנפטר ועל בני משפחתו של עובד שירותי הביטחון שנפטר, בתיאומים ובשינויים שנקבעו בסעיף קטן (ב) וביתר הוראות פרק זה.

(ב) לענין סעיף קטן (א), כל מקום בחוק משפחות החיילים שמדובר בו בחייל, בשירות או בשירות צבאי, ייקרא כאילו מדובר בעובד שירותי הביטחון או בשירות בשירות הביטחון, הכל לפי הענין.

אזכורים

חוק (מס' 25) *תשמ"ז-1987

63ט. כל חיקוק שבו מדובר בחוק הנכים או בחוק משפחות החיילים ייקרא כאילו מדובר בו גם בסעיפים 63 ו-63ח.

זכויות יתר

חוק (מס' 25) *תשמ"ז-1987

63. כל חיקוק המעניק או הנותן סמכות להעניק זכות יתר, פטור, שחרור מלא או חלקי מחובה המוטלת על פי דין או עדיפות או זכות אחרת, הניתנים לחייל נכה כמשמעותו בחוק הנכים או לבן משפחה של חייל שנספה כמשמעותו בחוק משפחות החיילים, רואים אותו כמעניק או כנותן סמכות להעניק אותם גם לעובד שירותי הביטחון שהוא נכה או לבן משפחה של עובד שירותי הביטחון שנספה.

עובד שנעדר

חוק (מס' 25) *תשמ"ז-1987

63א. לענין סעיף 3 לחוק משפחות החיילים, הרשות הצבאית המוסמכת, לגבי עובד שירותי הביטחון שנעדר תהיה מי ששר האוצר מינהו לענין סעיף זה.

קצבה לשאירים

חוק (מס' 25) *תשמ"ז-1987

63ב. עובד שירותי הביטחון שנפטר בזמן שירותו בשירותי הביטחון, ושאריו זכאים מחמת פטירתו לשמולים לפי חוק משפחות החיילים, יחולו על השאירים הוראות סעיפים 23, 23א, 26, 27, 28, 29 ו-32(ה) לחוק שירות הקבע בצה"ל, בתיאומים המחוייבים לפי הענין.

פרק ד': הוראות מיוחדות בענין גננות ומורים

הגדרות

64. בפרק זה –

חוק (מס' 43) *תשס"ד- 2004

"גיל הפרישה לגננת" - הגיל הקבוע לגביה, בהתאם לחודש לידתה, בחלק ד' בתוספת השניה;

"גננת" - עובדת המועסקת כגננת;

"גננת ותיקה" - גננת ששירתה עשר שנים כגננת.

זכות לפרישה מוקדמת

חוק (מס' 43) *תשס"ד- 2004

65. גננת ותיקה רשאית, נוסף לאמור בסעיף 17, לצאת לקצבה אם הגיעה לגיל הפרישה לגננת.

יציאה לקצבה לפי החלטת נציב השירות

חוק (מס' 18) תשל"ז- 1977 חוק (מס' 43) *תשס"ד- 2004

66. (א) מקום שבסעיף 18 מדובר בגיל 60, יבוא במקומו גיל הפרישה לגננת בכל מקרה של יציאת גננת ותיקה לקצבה.

(ב) על אף האמור בסעיף 18 רשאי נציב השירות לדחות את הוצאתו לקצבה של עובד הוראה לפי אותו סעיף עד יום 31 באוגוסט הסמוך שלאחר היום שבו הגיע עובד ההוראה לגיל פרישת חובה, כמשמעותו בחוק גיל פרישה, תשס"ד- 2004.

מענק נוסף לקצבה

חוק (מס' 43) *תשס"ד- 2004

67. מקום שבסעיף 22 מדובר בגיל 60, יבוא במקומו גיל הפרישה לגננת בכל מקרה של פרישת גננת.

גמלה ופיצויי פרישה

חוק (מס' 23) תשמ"א- 1981 חוק (מס' 43) *תשס"ד- 2004

67א. בסעיף 39, סעיפים קטנים (ו) ו-(ז) ייקראו לגבי גננת ותיקה כאילו במקום "לגיל 60" בא "לגיל הפרישה לגננת".

תחילת תשלום קצבה

חוק (מס' 43) *תשס"ד- 2004

68. מקום שבסעיף 46(ב) מדובר בגיל 60, יבוא במקומו גיל הפרישה לגננת בכל מקרה של יציאת גננת ותיקה לקיצבה.

סייג להגבלה מחמת בריאות

חוק (מס' 43) *תשס"ד- 2004

69. מקום שסעיף 94 חל על גננת והיא הגיעה לגיל הקבוע לגביה, בהתאם לחודש לידתה, בחלק ב' בתוספת השניה בטרם שירתה חמש- עשרה שנה, ייקרא הסעיף כאילו נאמר בו, במקום הסיפה שלאחר המלים "על אף המותנה" - "אם היא גננת ותיקה והגיעה לגיל הפרישה לגננת".

-----
*ראה לעיל בעמ' 8/6156 את סעיף 21 לחוק גיל פרישה, תשס"ד-2004; כ"כ ראה בעמ' 24/6156 את סעיף 32 בענין תחילה: 1.4.2004.

פרק ה': תחולת החוק על שוטרים וסוהרים

הגדרות

חוק (מס' 43) *תשס"ד- 2004

69א. בפרק זה -

"גיל פרישה מוקדמת לשוטר" - הגיל הקבוע לגביו, בהתאם לחודש לידתו, בחלק ג' בתוספת השניה;

"גיל הפרישה לשוטר" - הגיל הקבוע לגביו, בהתאם לחודש לידתו, בחלק ב' בתוספת השניה.

-----
*ראה לעיל בעמ' 8/6156 את סעיף 21 לחוק גיל פרישה, תשס"ד-2004; כ"כ ראה בעמ' 24/6156 את סעיף 32 בענין תחילה: 1.4.2004.

תיאומים

70. (א) חוק זה יחול על כל שוטר בתיאומים ובתוספות האחרות שנקבעו בפרק זה.

(ב) לגבי שוטר או שאיריו –

(1) כל מקום שמדובר ב"נציב השירות" ייקרא כאילו המדובר ב"מפקח הכללי של המשטרה";

(2) סעיפים 103 ו-104 לא יחולו לגבי כללים, תנאים, הוראות או המלצות הנוגעים לשוטרים או לשאיריהם של שוטרים;

(3) סעיף 46(ב) לא יחול;

חוק (מס' 7) תשל"ג-1973

(4) במקום סעיפים 86 עד 93 יחולו הסעיפים 52ב עד 52ו לחוק שירות הקבע בצבא-הגנה לישראל (גימלאות), תשי"ד-1954, בשינויים ותיאומים אלה:

(א) מקום שבסעיפים אלה מדובר בשירות הקבע ייקרא כאילו מדובר בו בשירות המדינה שחוק זה חל עליו;

(ב) מקום שבסעיפים אלה מדובר בגימלאות לפי אותו חוק ייקרא כאילו מדובר בו בגימלאות לפי חוק זה.

חוק (מס' 23) תשמ"א-1981

(ג) מקום שבסעיפים אלה מדובר בשר הביטחון ייקרא כאילו מדובר בשר האוצר.

חוק (מס' 23) תשמ"א-1981

(ד) מקום שבסעיפים אלה מדובר בארגונים ציבוריים לענין חוק ייקרא כאילו מדובר בארגונים ציבוריים שאישרה הממשלה לענין חוק זה.

רציפות שירותו של שוטר

71. פסקאות (1) ו-(2) לסעיף 3 לא יחולו על שוטר, אולם רציפות בשירותו אין רואים כנפסקת מחמת העדרו משירות לרגל חופשה או מנוחה שניתנה לפי כללי השירות במשטרה.

המשכורת הקובעת

72. סעיף 8 ייקרא כאילו בסוף הגדרת "המשכורת הקובעת" בא:

"אולם שוטר שתכופ לפני פרישתו מהשירות היה לו מינוי לתפקיד שצמודה לו דרגה העולה על דרגתו, והמינוי לא היה זמני בלבד, תיחשב משכורתו הקובעת על פי הדרגה הצמודה לאותו תפקיד ולא על פי דרגתו; היה ספק אם המינוי היה זמני או לא, יחליט בדבר המפקח הכללי של המשטרה".

יציאה לקצבה מרצון

חוק (מס' 12) תשל"ו-1975 חוק (מס' 43) *תשס"ד-2004

72א. סעיף 17 ייקרא כאילו בסופו בא:

"(4) אם הוא שוטר - לאחר ששירת עשרים וחמש שנים, מהן לא פחות מחמש-עשרה שנה במשטרה, ואם הגיע לגיל פרישה מוקדמת לשוטר והמפקח הכללי של המשטרה הסכים לפרישתו".

-----

*ראה לעיל בעמ' 8/6156 את סעיף 21 לחוק גיל פרישה, תשס"ד-2004; כ"כ ראה בעמ' 24/6156 את סעיף 32 בענין תחילה: 1.4.2004.

יציאה מוקדמת

חוק (מס' 18) תשל"ז-1977

72ב. בחירתו של שוטר לפי סעיף 17א תהא מותנית בהסכמת המפקח הכללי של המשטרה לסיום שירותו.

יציאה לקצבה לפי הוראה

חוק (מס' 43) *תשס"ד-2004

73. סעיף 18 לא יחול על שוטר, אולם שוטר ששירת עשר שנים לפחות, רשאי המפקח הכללי של המשטרה להורות על יציאתו לקצבה, אם הגיע השוטר לגיל הפרישה לשוטר.

-----

*ראה לעיל בעמ' 8/6156 את סעיף 21 לחוק גיל פרישה, תשס"ד-2004; כ"כ ראה בעמ' 24/6156 את סעיף 32 בענין תחילה: 1.4.2004.

תוצאות השעיה

74. (א) פסקאות (5) ו-(6) לסעיף 10 ייקראו כאילו במקום "לפי חוק המשמעת" בא "לפי כל חוק הדין בהשעיית שוטרים מהשירות".

(ב) פסקה (6) לסעיף 10 תיקרא כאילו במקום "בית הדין למשמעת שהוקם לפי החוק האמור (להלן – בית הדין למשמעת)" ו-"בית הדין" בא "המפקח הכללי של המשטרה".

חישוב המשכורת הקובעת במשרה חלקית

75. סעיף 12(א) ייקרא כאילו במקום פרטים (א) ו-(ב) שבפסקה (4) בא:

"(א) חמש שנות השירות האחרונות שלפני הפרישה – אם נסתיים השירות מסיבת מוות או אם פוטר העובד מסיבת מצב בריאות לקוי;

(ב) עשר שנות השירות האחרונות שלפני הפרישה – אם העובד יצא לקצבה לאחר שועדה רפואית קבעה כי בגלל נכותו אינו מסוגל לעבוד בשירות המדינה;"

שלילת גמלה בגלל עבירה

חוק (מס' 43) *תשס"ד-2004

76. (א) סעיף 15 ייקרא כאילו במקום פסקאות (2) עד (4) בא:

"(2) מי שפוטר לאחר חמש שנות שירות מסיבת מצב בריאות לקוי וכן מי שפוטר מסיבה אחרת לאחר עשר שנות שירות כשהוא בגיל הקבוע לגביו, בהתאם לחודש לידתו, בחלק א' בתוספת השניה, או יותר, ולא נשללה ממנו זכות לגמלה לפי החלטה של המפקח הכללי של המשטרה".

חוק (מס' 7) תשל"ג-1973

(ב) המפקח הכללי של המשטרה לא יתן החלטה כאמור בסעיף 15(2) אלא באישור שר המשטרה ואם פוטר השוטר לרגל עבירה, לרבות עבירה משמעתית, שעבר בתקופת שירותו, ובנסיבות הענין יש בעבירה משום קלון או משום פגיעה חמורה בחובותיו כשוטר.

מענק נוסף לקצבה

חוק (מס' 12) תשל"ו-1975

77. סעיף 22 ייקרא כאילו נאמר בו:

22". (א) שוטר שפוטר מהשירות והוא זכאי עקב פיטוריו לקצבה

לפי חוק זה, וכן שוטר שהמפקח הכללי של המשטרה הורה על יציאתו לקצבה לפי סעיף 73, ישולם לו, נוסף על הקצבה, מענק השווה לחלק העשרים וארבעה של משכורתו השנתית כפול במספר שנות שירותו, ובלבד שהמענק לא יעלה על משכורתו השנתית.

(ב) פוטר שוטר בנסיבות שבהן ניתן היה לשלול ממנו את

זכותו לגימלה מכוח סעיף 76(ב), אך לא השתמשו בסמכות זו, רשאי המפקח הכללי של המשטרה, באישור שר המשטרה, להחליט שלא ישולם לו המענק לפי סעיף זה, כולו או מקצתו.

חוק (מס' 43) *תשס"ד-2004

(ג) שוטר שיצא לקצבה בנסיבות המתוארות בסעיף 17(4),

ישולם לו נוסף לקצבה מענק, באחוזים כאמור להלן מהסכום השווה לחלק העשרים וארבעה של משכורתו השנתית כפול במספר שנות שירותו או למשכורתו השנתית, הכל לפי הקטן יותר:

(1) עלה גילו בשעת הפרישה על גיל - 15%

פרישה מוקדמת לשוטר, בשנה או

- יותר אך לא ביותר משנתיים
- (2) עלה גילו בשעת הפרישה על גיל 30% - פרישה מוקדמת לשוטר, בשנתיים או יותר אך לא ביותר משלוש שנים
- (3) עלה גילו בשעת הפרישה על גיל 50% - פרישה מוקדמת לשוטר, בשלוש שנים או יותר אך לא ביותר מארבע שנים
- (4) עלה גילו בשעת הפרישה על גיל 75% - פרישה מוקדמת לשוטר, בארבע שנים או יותר אך לא ביותר מחמש שנים
- (5) עלה גילו בשעת הפרישה על גיל 100% - פרישה מוקדמת לשוטר בחמש שנים או יותר

-----

*ראה לעיל בעמ' 8/6156 את סעיף 21 לחוק גיל פרישה, תשס"ד-2004; כ"כ ראה בעמ' 24/6156 את סעיף 32 בענין תחילה: 1.4.2004.

חוק (מס' 18) תשל"ז- 1977 חוק (מס' 43) תשס"ד- 2004**

(ד) שאיריו של שוטר שנפטר לאחר ששירת עשרים וחמש

שנים, מהן לא פחות מחמש- עשרה שנה במשטרה, ובזמן פטירתו הגיע לגיל פרישה מוקדמת לשוטר, הברירה בידיהם לבחור באחת מאלה:

(1) הקצבה על פי סעיף 26;

(2) הקצבה על פי סעיף 28 שהיתה משתלמת להם אילו הנפטר יצא לקצבה ביום פטירתו, בתוספת המענק על פי סעיף קטן (ג) לסעיף זה שהיה משתלם לנפטר אילו יצא לקצבה ביום פטירתו.

חוק (מס' 37) *תשנ"ו-1996

(ה) שאיריו של שוטר שנפטר לאחר ששירת חמש עשרה

שנים לפחות במשטרה, הזכאים מחמת פטירתו לתגמולים לפי חוק משפחות החיילים, הברירה בידיהם לבחור באחת מאלה:

(1) קצבה לפי סעיף 78(ג);

(2) הקצבה לפי סעיף 78(ט) שהיתה משתלמת להם אילו הנפטר יצא לקצבה ביום פטירתו ובחר בקצבה לפי סעיף 78(ב)(1) בתוספת אחוז מהמענק על פי סעיף קטן (א) בשיעורים הבאים:

חוק (מס' 43) **תשס"ד-2004

(א) אם בזמן פטירתו טרם הגיע לגיל פרישה מוקדמת לשוטר, יהיה שיעור המענק באחוזים מן המענק שהיה משתלם לנפטר אילו יצא לקצבה ביום פטירתו, כמפורט להלן:

-----

*תחילתו של חוק (מס' 37) תשנ"ו-1996, ביום ד' בתמוז תשמ"ז (1 ביולי 1987), והוא יחול גם לגבי שאירי שוטר שנפטר לפני מועד זה.

**ראה לעיל בעמ' 8/6156 את סעיף 21 לחוק גיל פרישה, תשס"ד-2004; כ"כ ראה בעמ' 24/6156 את סעיף 32 בענין תחילה: 1.4.2004.

שנות שירות	אחוזים
עשרים ואחת	15
עשרים ושתיים	30
עשרים ושלוש	50
עשרים וארבע	75
עשרים וחמש ויותר	;100

חוק (מס' 43) **תשס"ד-2004

(ב) אם בזמן פטירתו הגיע לגיל פרישה מוקדמת לשוטר, יהיו שאיריו זכאים ל- 100% מהמענק שהיה משתלם לנפטר אילו יצא לקצבה ביום פטירתו.

**ראה לעיל בעמ' 8/6156 את סעיף 21 לחוק גיל פרישה, תשס"ד-2004; כ"כ ראה בעמ' 24/6156 את סעיף 32 בענין תחילה: 1.4.2004.

(ו) השאיר הנפטר אחריו יותר מבן זוג אחד, או שכן הזוג והיתומים אינם סמוכים על שולחן אחד, או שהתלויים אינם סמוכים כך, או נחלקו הדעות בין השאירים בדבר הבחירה, תיעשה הבחירה לפי סעיפים קטנים (ד) או (ה) בידי הממונה, ואם לפי בחירה זו יגיע גם מענק, יחלק אותו הממונה בין השאירים, הכל בהתחשב עם מצבם של השאירים ועם כל הסכם שביניהם.

(ז) לא השאיר שוטר כאמור בסעיף קטן (ד) אחריו שאירים, יהיו יורשיו זכאים למענק לפי סעיף קטן (ג) שהיה משתלם לנפטר אילו יצא לקצבה ביום פטירתו.

-----

* תחילתו של חוק (מס' 37) תשנ"ו-1996, ביום ד' בתמוז תשמ"ז (1 ביולי 1987), והוא יחול גם לגבי שאירי שוטר שנפטר לפני מועד זה.

קצבה בנוסף לתגמולים

78. (א) בסעיף זה –

"תגמולים לפי חוק הנכים", "תגמולים לפי חוק משפחות החיילים" – תגמולים כאמור המגיעים לשוטר או לשאיריו, הכל לפי הענין, מכוח חוק המשטרה (נכים ונספים), תשט"ו-1955;

חוק (מס' 37) ** תשנ"ו-1996

"השיעור הקיצוני", לצורך חישוב שיעור הקצבה על פי סעיף זה – כמשמעותו בסעיף 30(ב); ואולם אם כלולה בחשבון, בתקופת שירותו, תקופת שירות חובה, ייתוסף לו השיעור המגיע בשל תקופת שירות החובה כהגדרתו בסעיף 79א(ב), אף אם לא שירת במשטרה עשר שנים לפחות כאמור בסעיף 79א(א).

(ב) פוטר שוטר מהשירות מחמת נכות כמשמעותה בחוק הנכים שלקה בה באותו שירות ושדרגתה היא 35% או יותר, וזכאי הוא בגללה לתגמולים לפי חוק הנכים, הברירה בידו, אף אם לא השלים חמש שנות שירות, ועל אף האמור בסעיפים 15 ו-34, לבחור באחת מאלה, ולא ייגרע בכך מזכויותיו האחרות לפי חוק הנכים:

חוק (מס' 35) *תשנ"ב-1992

- (1) קצבה על פי סעיף 20(א) וכן מלוא התגמולים והזכויות המגיעים לו על-פי חוק הנכים;
- (2) קצבה של 25% ממשכורתו הקובעת ומלוא התגמולים המגיעים לו על-פי חוק הנכים, ובלבד שקצבתו של שוטר כאמור שדרגת נכותו היא 60% או יותר, ביחד עם התגמולים המגיעים לו על פי חוק הנכים, לא יפחתו מ-50% ממשכורתו הקובעת.

חוק (מס' 18) תשל"ז-1977

- (ב) על אף האמור בסעיף קטן (ב), זכאי לקצבה אשר לפני יום כ"א באדר ב' תשכ"ה (25 במרס 1965) בחר בקצבה לפי סעיף 17(ב) לחוק שירות המדינה (גמלאות), תשט"ו-1955, תשולם לו קצבה לפי סעיף 20(ב) וכן 25% מהתגמולים המגיעים לו לפי חוק הנכים אם חישוב זה יותר נוח לו.

- (ג) נפטר שוטר בזמן שירותו, ושאיוריו זכאים מחמת פטירתו לתגמולים לפי חוק משפחות החיילים, יהיו שאיריו זכאים, אף אם לא השלים חמש שנות שירות, ועל אף האמור בסעיפים 26 ו-34, לקצבה כמפורט להלן:

חוק (מס' 37) **תשנ"ו-1996

- (1) בן זוג כל עוד לא נישא, ויתומים כל עוד לא הגיעו לגיל 21, או מי שהגיע לגיל 21 אך אין לו הכנסה כדי מחייתו ואינו מסוגל לכלכל את עצמו, זכאים לקצבה על פי סעיף 26;

חוק (מס' 37) *תשנ"ו-1996

- (2) כל עוד בן-הזוג או היתומים זכאים לתגמולים לפי חוק משפחות החיילים, תנוכה מקצבתם מחצית התגמולים או מחצית הקצבה, לפי הסכום הקטן ביניהם;

חוק (מס' 37) *תשנ"ו-1996

- (3) היה סך כל הקצבאות המגיעות לשאיוריו של הנפטר בצירוף התגמולים המגיעים להם עולה על משכורתו הקובעת של הנפטר – ינוכה הסכום העודף מקצבתם;

(4) נישא בן-זוגו של שוטר הזכאי לקצבה לפי סעיף זה – ינוכה מקצבת כל יתום של אותו שוטר, כל עוד אינו עומד ברשות עצמו, שליש קצבתו או מחצית התגמולים לפי חוק משפחות החיילים, הכל לפי הסכום הקטן יותר, על אף האמור בפסקה (2).

חוק (מס' 7) תשל"ג-1973

(5) תלויים כל עוד אינם עומדים ברשות עצמם זכאים לקצבה של עשרה אחוזים מהמשכורת הקובעת של הנפטר לכל תלוי.

חוק (מס' 37) *תשנ"ו-1996

(6) על אף הוראות סעיף 36, בן זוג שאין עמו יתום תשולם לו קצבת שאירים החל בהגיעו לגיל 35;

חוק (מס' 37) *תשנ"ו-1996

(7) בן זוג שאין עמו יתום וטרם הגיע לגיל 35 יהיה זכאי למענק שסכומו הוא כסכום הקצבה שלה היה זכאי כפול שלושים; אולם אם הגיע בן הזוג, במות הנפטר, לגיל 32 וששה חודשים יהיה זכאי למענק בגובה מכפלת הקצבה במספר החודשים שנותרו עד שיגיע לגיל 35.

(ד) בחישוב התגמולים לענין פסקה (3) לסעיף קטן (ג) לא יובאו בחשבון –

(1) בזכאי לתגמול לפי פסקה 9(ב) לחוק משפחות החיילים – ההפרש בין אותו תגמול לבין התגמול לפי סעיף 9(א) לאותו חוק;

(2) בזכאי לתגמול לפי סעיף 11 לחוק משפחות החיילים – ההפרש בין אותו תגמול לבין התגמול לפי סעיף 10 לאותו חוק שהיה מגיע לאותו זכאי;

חוק (מס' 18) תשל"ז-1977

(3) התוספת לפי סעיף 14(1) לחוק משפחות החיילים.

(ה) בכל אחד מן המקרים המנויים להלן ישולמו לשאיריו של שוטר שנפטר, במקום הקצבאות בשיעורים שנקבעו בסעיפים קטנים (ג) עד (ה) קצבאות בשיעורים שיקבע הממונה בהתחשב עם מצבם של השאירים ועם כל הסכם שביניהם ובכפוף לאמור בסעיף קטן (ו); ואלה המקרים:

- (1) סך כל הקצבאות המגיעות לשאיריו של הנפטר עולה על השיעור הקיצוני;
- (2) השיעור הקיצוני בצירוף התגמולים המגיעים לפי סעיף זה עולה על 90% ממשכורתו הקובעת של הנפטר והסכום העודף נוכה מקצבתם של השאירים בהתאם לסעיף זה;
- (3) הנפטר השאיר אחריו יותר מבן-זוג אחד, או יתומים מיותר מבן-זוג אחד או שהיתומים אינם סמוכים על שולחן אחד.

(ו) שיעור הקצבה שיקבע הממונה לשאיר פלוני לפי סעיף קטן (ה) לא יעלה על שיעור הקצבה שהיתה מגיעה לו אילולא הוראות סעיף קטן (ה), וסך כל הקצבאות שיקבע הממונה כאמור לא יעלה על השיעור הקיצוני או על סך כל הקצבאות שהיו מגיעות לשאירים אילולא הוראות סעיף קטן (ה), הכל לפי הסכום הקטן יותר.

(ז) קצבה לשאיר לפי סעיף זה תשולם כל עוד לא חדל השאיר להיות זכאי לתגמולים.

(ח) אין רואים קצבה לפי סעיף זה כהכנסה לענין סעיפים 10 ו-22 לחוק משפחות החיילים.

(ט) נפטר זכאי לקצבה לפי סעיף קטן (ב) ושאיריו זכאים מחמת פטירתו לתגמולים לפי חוק משפחות החיילים ובחרו בתגמולים כאמור, יחולו הוראות אלה:

(1) ישולם להם, על אף האמור בסעיף 34, חלק מהקצבה לפי סעיף 28 שהיו זכאים לה לולא בחירתם, בשיעור שהוא מחצית אם בחר הנפטר בזכויות לפי סעיף קטן (ב)(2), ורבע אם בחר בזכויות לפי סעיף קטן (ב)(1) או אם חל עליו סעיף קטן (ב)(1);

(2) היה סך כל הקצבאות המגיעות לשאירים בצירוף התגמולים המגיעים להם עולה על 90% מהמשכורת הקובעת של הנפטר – ינוכה העודף מקצבתם;

(3) על השאירים יחול סעיף קטן (ה); אולם בכל מקום שמדובר שם בשיעורים שנקבעו בסעיף קטן (ג), יבואו במקומם השיעורים שנקבעו בסעיף קטן זה.

(י) המיר אדם את זכותו לתגמולים לפי סעיף 30 לחוק משפחות החיילים, רואים אותו, לענין זכותו לקצבה לפי סעיף זה, כאילו זכאי הוא לתגמולים לפי חוק משפחות החיילים במשך תקופה שיחסה לחודש ימים כיחס הסכום שבו הומרה הזכות לתגמולים לתגמולו החדשי של האדם בשעת ההמרה.

קצבה ומשכורת

חוק (מס' 12) תשל"ו-1975 חוק (מס' 18) תשל"ז-1977

78א. סעיף 35(א) ייקרא כאילו בסופו בא:

"(4) מי שפרש משירות כשוטר בנסיבות המזכות אותו בקצבת פרישה, לא חזר לשירות במשטרה, והכנסתו הכוללת עולה על המשכורת הקובעת, תשולם לו, על אף האמור בפסקה (1), קצבה בשיעור שני שלישים מקצבתו הרגילה או בשיעור הקצבה הרגילה בניכוי שלישי מהסכום שבו עודפת ההכנסה הכוללת על משכורתו הקובעת, הכל לפי הסכום הגבוה יותר; לא עלתה ההכנסה הכוללת על משכורתו הקובעת, לא תופחת קצבתו מכוח פסקה זו;

(5) לענין פסקה (4) –

"קצבה רגילה" – קצבה שהיתה מגיעה אילו לא הוראות סעיף זה;

"הכנסה כוללת" – המשכורת הקיימת בצירוף הקצבה הרגילה".

גמלה ופיצויי פרישה

חוק (מס' 23) תשמ"א-1981 חוק (מס' 43) *תשס"ד-2004

78. בסעיף 39, סעיפים קטנים (ו) ו-ז) ייקראו כאילו במקום "לגיל 60" בא "לגיל הפרישה לשוטר".

דחיית התחלה של תשלום הקצבה

חוק (מס' 12) תשל"ו-1975 חוק (מס' 18) תשל"ז-1977 חוק (מס' 43) *תשס"ד-2004

78. סעיף 46 ייקרא כאילו בסופו בא:

"(ד) עובד שיצא לקצבה לפי סעיף 17(4) לפני שהגיע לגיל הפרישה לשוטר, תשולם לו קצבת פרישה, על אף האמור בסעיף קטן (א), מהחודש המתחיל אחרי היום שבו יגיע לגיל הפרישה לשוטר; אולם אם קבעה הועדה הרפואית כי אין הוא מסוגל להשתכר כדי מחייתו מחוץ לשירות - תשולם הקצבה מהחודש המתחיל אחרי היום שבו נולדה העילה לקצבה, ואם אי-כשרו להשתכר כאמור התחיל לאחר מכן - מהחודש המתחיל אחרי יום תחילת אי-כשרו האמור".

**ראה לעיל בעמ' 8/6156 את סעיף 21 לחוק גיל פרישה, תשס"ד-2004; כ"כ ראה בעמ' 24/6156 את סעיף 32 בענין תחילה: 1.4.2004.

הכרה בשירות בטחוני

79. (א) בסעיף זה, "שירות בטחוני" –

(1) שירות פעיל בצבא אחת ממעצמות הברית כמשמעותן בחוק לעשיית דין בנאצים ובעוזריהם, תשי"ו-1950, בתקופה שתחילתה ביום י"ז באלול תרצ"ט (1 בספטמבר 1939) וסופה ביום ו' בתשרי תש"ז (1 באוקטובר 1946);

(2) שירות מלא ביחידותיו המגוייסות של ארגון ההגנה בארץ-ישראל;

חוק (מס' 12) תשל"ו-1975

(3) שירות פעיל ביחידה מאורגנת שלחמה בארץ-ישראל למען עצמאות ישראל;

(4) שירות פעיל כשוטר של ממשלת ארץ-ישראל;

(5) שירות מלא בנוטרות ממשלת ארץ-ישראל.

(ב) מי שנתקבל לשירות במשטרת ישראל לפני י"א באייר תשי"ח (1 במאי 1958) ושירת בה, בתפקיד שהכיר בו המפקח הכללי של המשטרה כתפקיד משטרתי, חמש שנים לפחות, יוסיפו על תקופת שירותו במדינה לענין חוק זה את תקופת שירותו הבטחוני, ובלבד שהגיש בקשה להכיר בשירותו הבטחוני, בליווי הוכחות בכתב, למפקח הכללי של המשטרה או למי שמינה לכך, עד למועד שנקבע לכך בתקנות.

דין שירות חובה

חוק (מס' 12) תשל"ו-1975 חוק (מס' 18) תשל"ז-1977 חוק (מס' 20) *תשל"ט-1978
חוק (מס' 21) **תשל"ט-1979 חוק (מס' 25) ***תשמ"ז-1987 חוק(מס'40)****
תשנ"ח-1998

א.79. (א) מי שהצטרף לשירות המשטרה עד יום ה' בטבת תשס"א (31 בדצמבר 2000), ופרש מהשירות כשוטר, תובא בחשבון תקופת שירותו לענין חוק זה תקופת שירות החובה שקדמה לשירותו, אם שירת במשטרה עשר שנים לפחות.

(ב) בסעיף זה, "שירות חובה" – שירות בצבא-הגנה לישראל שלא על פי התחייבות לשירות קבע ושלא לפי הפרק הרביעי לחוק שירות ביטחון, תשי"ט-1959 [נוסח משולב].

קצבה מוגדלת

חוק (מס' 12) תשל"ו-1975

ב.79. מי שבחשבון תקופת שירותו כלולה תקופת שירות חובה כאמור בסעיף א.79 והוא זכאי לקצבת פרישה, תשולם לו, על אף האמור בסעיף 20(א), קצבה לפי כל שנות שירותו גם אם תעלה על 70% ממשכורתו הקובעת ובלבד שלא תעלה על שיעור זה בסכום השווה לחלק השש מאות ממשכורתו הקובעת כפול במספר החדשים של שירות החובה כאמור.

סייג להגבלה מחמת בריאות או גיל

חוק (מס' 18) תשל"ז-1977 חוק (מס' 43) *תשס"ד-2004

80. (א) סעיף 94(א) ייקרא כאילו נאמר בו, במקום הסיפה שלאחר המלים "על אף המותנה" - "אם הגיע לגיל הפרישה לשוטר אחרי עשר שנות שירות, וכן יחול חוק זה על שאיריו, על אף המותנה, אם נפטר אחרי עשר שנות שירות".

(ב) קבלה לשירות לפי סעיף 94, אין קבלה כשוטר מוסף זמני במשמע.

חוק (מס' 43) *תשס"ד-2004

(ג) סעיף 95 ייקרא כאילו במקום "בגיל 50" בא "בגיל 45" ובמקום "טרם הגיע לגיל הקבוע לגביו, בהתאם לחודש לידתו, בחלק ב' בתוספת השניה" בא "טרם הגיע לגיל פרישה מוקדמת לשוטר".

-----

*ראה לעיל בעמ' 8/6156 את סעיף 21 לחוק גיל פרישה, תשס"ד-2004; כ"כ ראה בעמ' 24/6156 את סעיף 32 בענין תחילה: 1.4.2004.

תחולה לגבי סוהרים

81. הוראות סעיפים 70 עד 80 יחולו על כל סוהר בשינויים ותיקונים אלה:

- (1) בכל מקום שמדובר ב"שוטר" קרי "סוהר", ומקום שמדובר ב"שוטר מוסף זמני" קרי "סוהר מוסף זמני";
- (2) בכל מקום שמדובר ב"משטרה" או ב"משטרת ישראל" קרי "שירות בתי הסוהר";
- (3) בכל מקום שמדובר ב"מפקח הכללי של המשטרה" קרי "נציב בתי הסוהר";
- (4) בכל מקום שמדובר ב"תפקיד משטרת" קרי "תפקיד פעיל כסוהר";
- (5) בכל מקום שמדובר ב"חוק המשטרה (נכים ונספים)", תשט"ו-1955" קרי "חוק שירות בתי הסוהר (נכים ונספים)", תש"ך-1960";
- (6) הסיפה לסעיף 76(ב) המתחילה במלים "והוא נידון עליה למאסר של שלושה חדשים לפחות" לא תחול.

-----
* חוק (מס' 20) תשל"ט-1978 יחול על מי שפרש מהשירות החל מיום 1.4.1976.

** חוק (מס' 21) תשל"ט-1979 יחול על מי שפרש מהשירות החל מיום 1.7.1979.

פרק ו': עובדים שעברו אל השירות או ממנו

הגדרות

חוק (מס' 7) תשל"ג-1973

82. בפרק זה –

"מוסד מוכר" – מוסד או ארגון שהממשלה אישרה אותו כמוסד מוכר לענין פרק זה, באשר תפקידיו, כולם או מקצתם, הפכו לשירות משירותי המדינה, ולרבות חלק מגוף כאמור;

"שירות צבאי" – שירות כמשמעותו בחוק הנכים, למעט שירות חלקי כמשמעותו בחוק החיילים המשוחררים.

דין עבודה במוסד מוכר

83. (א) אדם שפרש ממוסד מוכר ועבר לשירות המדינה, תיחשב עבודתו באותו מוסד כשירות לענין חוק זה ותקופת עבודתו במוסד תצורף, כולה או מקצתה, לתקופת עבודתו בשירות המדינה, הכל לפי כללים ותנאים שנקבעו בתקנות.
- (ב) אדם שפרש מעבודתו במוסד מוכר וחזר לעבוד בו או במוסד מוכר אחר תצורף, לענין סעיף קטן (א), תקופת עבודתו הקודמת לתקופת עבודתו החוזרת, הכל לפי כללים ותנאים שנקבעו בתקנות.

דין שירותו הצבאי של העובר ממוסד מוכר לשירות המדינה

84. (א) אדם שפרש ממוסד מוכר ועבר לשירות המדינה בנסיבות המזכות אותו בהכרת תקופת עבודתו במוסד המוכר לענין סעיף 83, ובין פרישתו מהמוסד המוכר לבין תחילת עבודתו בשירות המדינה חלה הפסקה עקב שירות צבאי – ייחשב אותו חלק מתקופת השירות הצבאי שלפני יום ו' באייר תש"ח (15 במאי 1948) כתקופת עבודה במוסד המוכר, ואילו לגבי אותו חלק מתקופת השירות הצבאי החל מיום ו' באייר תש"ח (15 במאי 1948) יחולו הוראות אלה:

(1) קיבל העובד מהמוסד המוכר משכורת – תחושב התקופה שבעדה קיבל משכורת כתקופת עבודה במוסד המוכר;

(2) לא קיבל משכורת כאמור – תחושב התקופה כשירות המדינה.

(ב) אדם שפרש ממוסד מוכר ועבר לשירות המדינה בנסיבות המזכות אותו בהכרת תקופת עבודתו במוסד המוכר לענין סעיף 83 ואחרי שעבר חלה הפסקה בשירותו במדינה עקב שירות צבאי, ותקופת עבודתו במוסד המוכר בצירוף שירותו במדינה לפני הפסקתו על ידי השירות הצבאי היתה ששה חדשים או יותר, רואים לענין חוק זה את תקופת שירותו הצבאי האמור כתקופה שדינה כדין שירות לפי סעיף 12 לחוק החיילים המשוחררים; הוראה זו לא תחול על שירות צבאי על פי התחייבות לשירות קבע אלא אם קדמה לו ללא הפסק תקופת שירות צבאי שלא על פי התחייבות אחת ובין על פי התחייבויות רצופות אחדות לא עלתה על שנתיים.

העברה מסוג שירות למשנהו

85. (א) מי שהיה בשירות מטעם המדינה בתפקיד שחוק זה לא חל עליו ועבר לשרת את המדינה כעובד שחוק זה חל עליו – ייחשב שירותו הקודם כשירות לענין חוק זה ותקופת שירותו הקודם תצורף, כולה או מקצתה, לתקופת שירותו כעובד, בהתחשב עם כל תשלום או זכות שרכש לרגל פרישתו משירותו הקודם, הכל לפי כללים ותנאים שנקבעו בתקנות; במידה שצורפה תקופת שירותו הקודם – בטלה זכותו לקצבה שלא מכוח חוק זה.

(ב) מי שהיה בשירות מטעם המדינה שחוק זה אינו חל עליו (להלן בסעיף זה – שירות קודם), ובזמן שירותו האמור שילם אוצר המדינה בעדו תשלומים לקרן פנסיה או קרן תגמולים (להלן בסעיף זה – הקרן), ועבר ללא הפסקה לשרת את המדינה כעובד בשירות שחוק זה חל עליו, הרי, על אף האמור בסעיף קטן (א) –

(1) אם התקשר שר האוצר עם הקרן בהסכם כללי או מיוחד לאותו עובד, שלפיו תקופת שירותו של אדם העובר כאמור, לרבות השירות הקודם, תבוא בחשבון, כולה או מקצתה, לענין זכויותיו לגמלאות, כולן או מקצתן, מן המדינה לפי חוק זה או מן הקרן שלא לפי חוק זה, או מקצתן מזו ומקצתן מזו – יחולו הוראות ההסכם, לרבות תשלום ותחולה למפרע;

(2) לא התקשר שר האוצר בהסכם כאמור בפסקה (1) – ייחשב שירותו הקודם של העובד שלא חלה בו הפסקה כשירות לענין חוק זה, ותקופת השירות האמור תצורף כולה לתקופת שירותו כעובד שחוק זה חל עליו, ובלבד שכל זכויותיו של העובד בקרן המתייחסות לתקופת שירותו הקודם הועברו לאוצר המדינה במועד שנקבע בתקנות;

(3) סעיף 3 יחול, בשינויים המחוייבים, לענין הפסקת הרציפות בין השירות שחוק זה אינו חל עליו ובין השירות שחוק זה חל עליו, וכן לענין הפסקת הרציפות של תקופת השירות הקודם כאמור בפסקה (2).

(ג) עבר אדם לשרת את המדינה בנסיבות האמורות בסעיף קטן (ב) לפני כ"ח בתשרי תשכ"ח (1 בנובמבר 1967) ולא חל עליו הסכם כאמור בסעיף קטן (ב), הרי על אף האמור בסעיף קטן (ב) ייחשב שירותו הקודם כשירות לענין חוק זה ותקופת שירותו הקודם תצורף כולה לתקופת שירותו כעובד שחוק זה חל עליו, הכל בתנאים שנקבעו בתקנות, לרבות תשלום ותחולה למפרע.

ת"ט תשל"ד-1974

(ד) מי שהיה בשירות המדינה בתפקיד שחוק זה חל עליו ועבר לשרת את המדינה כעובד בתפקיד שחוק זה אינו חל עליו, הרי אם שר האוצר התקשר עם קרן שהעובד קשור בה או המשרתת עובדים בתפקיד כאמור, בהסכם כללי או מיוחד לאותו עובד, שלפיו תקופת שירותו של העובד בשירות שחוק זה חל עליו, כולה או מקצתה, תבוא בחשבון לענין זכויות לגמלאות או לתשלומים כיוצאים באלה, כולן או מקצתן, מן המדינה לפי חוק זה או מן הקרן שלא לפי חוק זה, או מקצתן מזו ומקצתן מזו – יחולו הוראות ההסכם, לרבות תשלום ותחולה למפרע.

הסכם עם מעביד

חוק (מס' 7) תשל"ג-1973

86. (א) שר האוצר רשאי להתקשר עם מעביד בהסכם – כללי או מיוחד לאדם ששמו נקוב בהסכם – שלפיו תקופת עבודתו, כולה או מקצתה, של העובר משירות המדינה לעבודה אצל המעביד או להיפך, תבוא בחשבון לענין זכויות לגמלאות, כולן או מקצתן, מן המדינה לפי חוק זה או מן המעביד שלא לפי חוק זה, וכן מקצתן מזו ומקצתן מזה, הכל לפי תנאים שיראו לקבוע בהסכם, לרבות תשלום ותחולה למפרע.

(ב) לענין סעיף קטן (א), דין הסכם כאמור עם קרן פנסיה או עם קרן תגמולים, שעובדי המעביד קשורים בה או המשרתת את עובדי המעביד – כדין הסכם עם המעביד.

(ג) בסעיף זה, "תקופת עבודה" – תקופת שירות בשירות המדינה או תקופת עבודה אצל מעביד אחר.

זכויות העובד על פי הסכם

חוק (מס' 7) תשל"ג-1973

87. (א) הסכם לפי סעיפים 85 או 86, דינו, לענין זכויותיו של האדם שההסכם חל עליו ושל שאריו, כדין הסכם שאף הם צד בו, ודין גמלאות המגיעות לאדם לפי ההסכם מאוצר המדינה – כדין גמלאות לפי חוק זה.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א) – אדם שפרש משירות המדינה בתפקיד שחוק זה חל עליו ועבר לעבוד אצל מעביד אחר, או בשירות המדינה בתפקיד שחוק זה אינו חל עליו, ואותה פרישה מהווה עילה לתשלום גמלה לפי חוק זה על השירות שממנו פרש, יהא זכאי לגמלה זו בלבד; אולם –

- (1) אם העובד הודיע לממונה בכתב, תוך התקופה שנקבעה בהסכם הכללי, כי הוא בוחר בזכויותיו לפי אותו הסכם, יהא זכאי רק לזכויות אלה;
- (2) אם הביא נציב השירות את ההסכם לידיעת העובד בדרך שנקבעה בתקנות, יהיה העובד זכאי לזכויותיו לפי ההסכם בלבד, זולת אם הודיע לממונה, תוך הזמן ובדרך שנקבעו בתקנות, כי הוא בוחר בזכויותיו לפי חוק זה ולא לפי ההסכם.

תנאי הסכם מיוחד

חוק (מס' 7) תשל"ג-1973

88. לא יתקשר שר האוצר בהסכם מיוחד לפי סעיפים 85 או 86 אלא בהסכמת העובד שההסכם חל עליו, והוא יקבע בתקנות את התנאים שבהם מותר להתקשר בהסכמים כאמור, ובלבד שלא יתנה על הסכמת העובד.

אצילת סמכויות

חוק (מס' 7) תשל"ג-1973

89. שר האוצר רשאי לאצול מסמכויותיו להתקשר בהסכם מיוחד לפי סעיפים 85 או 86, או בהסכם לפי סעיף 92.

המלצת ועדת השירות

חוק (מס' 7) תשל"ג-1972

90. הסכם כללי לפי סעיפים 85 או 86 טעון המלצת ועדת השירות ויפורסם ברשומות.

הקניית זכויות לגמלה שלא על פי הסכם

חוק (מס' 7) תשל"ג-1973

91. עבר אדם מעבודה אצל מעביד אחר לשירות המדינה ולא חל על העברתו זו הסכם לפי סעיף 86, יהא מותר, לענין זכויותיו וזכויות שאיריו לפי חוק זה, כולן או מקצתן, להביא בחשבון את תקופת עבודתו של אותו אדם במקום עבודתו הקודם, כולה או מקצתה, הכל לפי תנאים וכללים שנקבעו בתקנות, לרבות תשלום ותחולה למפרע.

הסכם עם העובד הפורש

חוק (מס' 7) תשל"ג-1973

92. עבר אדם משירות המדינה בתפקיד שחוק זה חל עליו לעבודה אצל מעביד אחר או לתפקיד בשירות המדינה שחוק זה אינו חל עליו, ולא חל על העברתו הסכם לפי סעיפים 85 או 86, רשאי שר האוצר להתקשר אתו בהסכם שלפיו ישולמו לו או לשאיריו גמלאות בעד תקופת שירותו במדינה בתפקיד שחוק זה חל עליו, כולה או מקצתה, הכל לפי תנאים וכללים שנקבעו בתקנות, לרבות תשלומי העובד לאוצר המדינה ותחולה למפרע.

איסור גמלאות כפל

חוק (מס' 7) תשל"ג-1973

93. על אף האמור בסעיפים 85 עד 92 לא יהא אדם זכאי לגמלה בקשר לתקופה אחת, גם מן המדינה לפי חוק זה וגם מן המעביד האחר או מן המדינה שלא לפי חוק זה, והברירה בידו.

פרק ז': סייגי בריאות, גיל ונכות

עובד שנתקבל בהגבלה מחמת מצב בריאות

חוק (מס' 6) תשל"ג-1973

94. (א) עובד אשר הועדה הרפואית, או רופא בשירות המדינה ששר הבריאות מינהו לכך, קבעו בשעת קבלתו לשירות או לאחר מכן, אך לא יאוחר משנה מיום קבלתו לשירות, כי ביום קבלתו לשירות היה מצב בריאותו לקוי, ובגלל זה הותנה כי שירותו לא ישא זכות לגמלאות (להלן – הגבלת זכות הגמלה) – יחול חוק זה עליו, על אף המותנה, אם שירת חמש עשרה שנה, יהא גילו אשר יהא, או אם הגיע לגיל 60 אחרי עשר שנות שירות; וכן יחול חוק זה על שאיריו, על אף המותנה, אם נפטר אחרי עשר שנות שירות.

(ב) "קבלה לשירות", לענין סעיף זה – למעט קבלה על פי הרשאת העבדה לפי סעיף 38 לחוק המינויים.

(ג) קביעת ועדה רפואית או רופא לפי סעיף זה, כי מצב בריאותו של עובד לקוי, יכול שתהא כללית או לגבי ליקוי או פגם מסויים בלבד; היתה הקביעה לגבי ליקוי או פגם מסויים בלבד, לא תותנה הגבלת זכות הגמלה של העובד אלא למקרה של פרישה עקב הליקוי או הפגם האמור.

עובד שנתקבל בהסתייגות מחמת גיל

חוק (מס' 43) *תשס"ד- 2004

95. עובד שבשעת קבלתו לשירות הוא בגיל 50 או למעלה מזה יהא מותר להתנות בעת קבלתו לשירות כי שירותו לא ישא זכות לגמלאות; אולם עובד שבשעת קבלתו לשירות טרם הגיע לגיל הקבוע לגביו, בהתאם לחודש לידתו, בחלק ב' בתוספת השניה ושירת עשר שנים לפחות, יחול חוק זה עליו ועל שאיריו על אף המותנה.

קביעת נכות

96. (א) בכל מקום בחוק זה שמדובר בו בנכה או בנכות, לגבי אדם המתקבל לשירות, תהא ראייה מכרעת ויחידה בדבר הנכות ודרגתה – קביעתם של ועדה רפואית או של רופא בשירות המדינה, שנעשתה בשעת קבלתו של אותו אדם לשירות או תוך שנה לאחר יום קבלתו לשירות, כמשמעותה בסעיף 94.

(ב) בכל מקום בחוק זה שמדובר בו בנכה או בנכות, לגבי אדם הפורש מהשירות, תהא ראייה מכרעת ויחידה בדבר הנכות ודרגתה – קביעתה של ועדה רפואית, לרבות הועדה הרפואית לעררים, שנעשתה סמוך לפני הפרישה או לאחר מכן.

ערר לוועדה הרפואית לעררים

97. הרואה את עצמו נפגע על ידי החלטת ועדה רפואית, למעט החלטה לפי סעיף 94, רשאי לערור עליה בפני הועדה הרפואית לעררים בתנאים ובדרך שקבע שר האוצר בתקנות, ומותר לקבוע בתקנות אלה, באישור ועדת העבודה של הכנסת, את התנאים שבהם רשאית הועדה הרפואית לעררים לחייב את העורר בהוצאות הערר.

בדיקה רפואית של נכים

98. (א) מי שדרגת נכותו קובעת את שיעור קצבתו רשאים הוא או הממונה לדרוש שייבדק שנית על ידי הועדה הרפואית לשם קביעת דרגת נכותו מחדש, אם עברו לפחות ששה חדשים מיום שנקבעה דרגת נכותו לאחרונה.

חוק (מס' 18) תשל"ז-1977

(ב) בבואה לקבוע דרגת נכות מחדש, לא תביא הועדה הרפואית בחשבון אלא את הנכות הנובעת מהפגיעה או מהפגיעות שבגללן נקבעה לנבדק לראשונה דרגת נכות לפי חוק זה.

צמצום וביטול של התניות

99. כדי להסיר ספק נאמר בזה שהתניה ששירותו של אדם פלוני לא ישא זכות לגמלאות ניתנת לצמצום או לביטול על ידי מי שהתנה אותה ובדרך שהתנה.

פרק ח': שונות

הגדלת תקופת השירות בתנאים מסויימים

חוק (מס' 10) תשל"ו-1975

100. (א) עובד המועסק בתנאי עבודה שקבעה הממשלה כתנאים מיוחדים לענין סעיף זה, רשאי נציב השירות להורות בהודעה ברשומות ובתנאים שקבעה הממשלה, כי לצורך קביעת זכויותיו של אותו עובד לפי חוק זה, כולן או מקצתן, תחושב תקופת שירותו, כולה או מקצתה, כתקופה גדולה משהיתה למעשה, ובשיעור שקבעה הממשלה.

(ב) לגבי עובד שסעיף קטן (א) אינו חל עליו רשאי נציב השירות להורות, בהודעה ברשומות ובתנאים שקבעה הממשלה באישור ועדת העבודה של הכנסת, כי לצורך קביעת זכויותיו של העובד לפי חוק זה, כולן או מקצתן, תחושב תקופת שירותו, כולה או מקצתה, כתקופה גדולה משהיתה למעשה, בשיעור שקבעה הממשלה.

שירות בבריגדה היהודית ובצבא הבריטי

חוק (מס' 5) תשל"ג-1973

100א. מי שבתקופה שבין י"ז באלול תרצ"ט (1 בספטמבר 1939) לבין ו' בתשרי תש"ז (1 באוקטובר 1946) התגייס בארץ-ישראל לשירות פעיל בבריגדה היהודית או ביחידה אחרת שבצבא הבריטי על פי קריאת המוסדות הלאומיים בארץ ישראל ייוספו על תקופת שירותו ארבע חמישיות מתקופת שירותו הפעיל בתקופה האמורה, כאילו היו תקופות שירות, ובלבד שהגיש לנציב השירות בקשה להכיר בשירות פעיל זה, במועדים ובדרך שייקבעו בתקנות.

שירות בטחוני אחר לפני הקמתהמדינה

חוק (מס' 8) תשל"ה-1975

100ב. מי שהתגייס בארץ-ישראל לפני יום ה' באייר תש"ח (14 במאי 1948) לשירות פעיל ומלא בנוטרות של ממשלת ארץ-ישראל או ביחידה מאורגנת שלחמה בארץ-ישראל למען עצמאות ישראל, אף אם שירותו הוא ביחידה זו או מקצתו היה בחוץ לארץ, ייוספו על תקופת שירותו ארבע חמישיות מתקופת שירותו הפעיל והמלא כאמור כאילו היתה תקופת שירות, ובלבד שהגיש לנציב השירות, במועדים ובדרך שנקבעו בתקנות, בקשה להכיר בשירות פעיל ומלא זה.

דין החלטה של נציב השירות

101. לענין סעיפים 43 ו-44 יהיה דין החלטת נציב השירות לפי חוק זה כדין החלטת הממונה, וכל האמור בסעיפים אלה לגבי הממונה ייקרא, במקרה זה, כאילו המדובר הוא בנציב השירות.

אצילת סמכויות

102. (א) הממונה רשאי, באישור שר האוצר, לאצול מסמכויותיו לפי חוק זה למעט סמכויותיו לפי סעיפים 30(א), 38(ב), 44, 48, 49(ב), 50, 51, 60(ב), 61 ו-62.

חוק (מס' 23) תשמ"א-1981

(ב) נציב השירות רשאי, באישור ועדת השירות, לאצול מסמכויותיו לפי סעיפים 11(4), 11(4) ו-66(ב) וכן לפי סעיף 18 לגבי עובדים שהגיעו לגיל 65.

הוראות ועדת השירות ונציב השירות לאחר משא ומתן עם העובדים

103. (א) כל כלל, תנאי או הוראה כללית אחרת הנקבעים לפי חוק זה על ידי נציב השירות או ועדת השירות ייקבעו אחרי משא ומתן עם נציגות עובדי המדינה ועם ארגון העובדים המייצג את המספר הגדול ביותר של העובדים במדינה.

(ב) נתגלעו חילוקי דעות בין ועדת השירות או נציב השירות ובין נציגות עובדי המדינה בענין שסעיף קטן (א) חל עליו, רשאית נציגות עובדי המדינה להביא את השאלה שבמחלוקת בפני ועדת תיווך.

(ג) ועדת התיווך תהיה של שלושה חברים שיתמנו על ידי שר העבודה; חבר אחד יתמנה לפי המלצת ועדת השירות, חבר שני לפי המלצת נציגות עובדי המדינה והחבר השלישי ישמש כיושב ראש; עובד המדינה לא יתמנה כחבר ועדת התיווך.

הוראות הממשלה ושר האוצר לפי המלצת ועדת השירות לאחר משא ומתן עם העובדים

104. כל כלל, תנאי או הוראה שנקבעים לפי חוק זה על ידי הממשלה או על ידי שר האוצר, בין בתקנות ובין בדרך אחרת, ייקבעו לפי המלצת ועדת השירות; ועל מתן המלצה לכלל, לתנאי או להוראה כללית אחרת יחולו חובת המשא ומתן וזכות התיווך כאמור בסעיף 103.

גמלאות לעובדי תאגידים

חוק (מס' 43) תשס"ד-2004

105. (א) בכל מקום שנקבע בחוק כי תנאי עבודתם של עובדי תאגיד שהוקם על פי חוק הם כתנאי עבודתם של עובדי המדינה, יהיו הרשויות הפועלות לפי חוק זה מוסמכות לפעול

גם לגבי עובדי התאגיד, כאילו היו עובדי המדינה, ובלבד שנציב השירות לא יחליט על יציאתו לקצבה של עובד תאגיד שלא הגיע לגיל פרישת חובה, כמשמעותו בחוק גיל פרישה, תשס"ד-2004, אלא על פי המלצת מי שהוסמך למנות את עובדי התאגיד.

(ב) הגמלאות לעובדי התאגיד ישולמו מקופת התאגיד.

-----
*ראה לעיל בעמ' 8/6156 את סעיף 21 לחוק גיל פרישה, תשס"ד-2004; כ"כ ראה בעמ' 24/6156 את סעיף 32 בענין תחילה: 1.4.2004.

עונשין

106. (א) מי שמסר במזיד לאדם המחליט בענין זכויותיו לפי חוק זה ידיעה כוזבת באותו ענין, דינו – מאסר ששה חדשים או קנס 500 לירות.

(ב) מי שגרם במרמה, או ביודעין על ידי העלמת פרטים שיש להם חשיבות לענין, למתן גמלה או להגדלתה, בין לידי ו בין לידי הזולת, דינו – מאסר שנה או קנס 1000 לירות.

(ג) אין סעיף זה גורע מאחריותו הפלילית של אדם לפי כל חיקוק אחר.

חוק (מס' 44) *תשס"ד-2004

פרק ט' - אי תחולה

חוק (מס' 44) *תשס"ד-2004

סימן א' - עובדי המדינה

אי-תחולה

107. (א) הוראות חוק זה לא יחולו –

(1) על עובד המדינה אשר הזכויות הקשורות במותו או ביציאתו לקצבה נקבעות בחיקוק אחר;

(2) על עובד המדינה המועסק כדין על פי חוזה יחידי, אם כך נקבע באותו חוזה ובמידה שנקבע;

(3) על עובד בשירות, במפעל או במוסד אשר ערב כ' באב תשט"ו (8 באוגוסט 1955) שילם אוצר המדינה בעד עובדיהם תשלומים לקרן פנסיה או לקרן תגמולים, כל עוד לא החליטה הממשלה אחרת בהחלטה שפורסמה ברשומות.

(ב) הממשלה תחליט לפי פסקה (3) לסעיף קטן (א) לאחר התייעצות בוועדת העבודה של הכנסת; עובד שהחלטה לפי אותה פסקה חלה עליו, יחול לגביו חוק זה כתום 30 יום מיום פרסום ההחלטה.

חוק (מס' 41) תשס"ב - 2002

107א. (א) הוראות חוק זה לא יחולו על מי שהתמנה לפי חוק המינויים ביום הקובע החל לגביו או לאחריו (להלן - עובד חדש).

(ב) עובד חדש יהיה מבוטח בקופת גמל לקצבה, בתנאים שייקבעו בהסכם הקיבוצי החל עליו; לא חל על עובד חדש הסכם קיבוצי, יהיה מבוטח בקופת גמל לקצבה בתנאים שייקבעו בחוזה העבודה החל עליו; לא חל עליו הסכם או חוזה כאמור, יבוטח העובד באותם תנאים שבהם מבוטחים רוב העובדים החדשים בקופת גמל לקצבה על פי בחירתו.

(ג) (1) שר האוצר יקבע את היום הקובע בהודעה ברשומות, ובלבד שהיום הקובע יהיה בתוך תקופה של 6 חודשים שתחילתה ביום י"ז באדר תשס"ב (1 במרס 2002);

(2) (א) שר האוצר רשאי לקבוע יום קובע שונה לסוגי עובדים שונים;

חוק (מס' 43) *תשס"ד - 2004

(ב) על אף הוראות פסקת משנה (א), לגבי עובדים במקום עבודה מהמפורטים בתוספת הראשונה, יקבע שר האוצר, בהתאם להוראות פסקה (1), יום קובע אחיד לכלל העובדים באותו מקום עבודה (בסעיף זה - יום קובע אחיד); ואולם רשאים הצדדים להסכם קיבוצי להסכים ביניהם לגבי סוג עובדים במקום עבודה מהמפורטים בתוספת הראשונה, כי לא יחול עליו התנאי בדבר יום קובע אחיד; הוסכם כאמור, יהיה היום הקובע שייקבע שר האוצר לגבי אותו סוג עובדים בתוך תקופה של שני חודשים שתחילתה ב- 1 בחודש שלאחר היום שבו הודיעו על כך לשר האוצר, ובלבד שבכל מקרה יהיה היום הקובע בתוך התקופה האמורה בפסקה (1);

לשר האוצר, ובלבד שבכל מקרה יהיה היום הקובע בתוך התקופה האמורה בפסקה (1);

(3) הוראות סעיף קטן זה יחולו גם על עובדים שתנאי עבודתם על פי כל דין הם כתנאי עבודתם של עובדי המדינה.

-----

*ראה את סעיף 87(3) לחוק המדיניות הכלכלית לשנת הכספים 2004 (תיקוני חקיקה), תשס"ד-2004.

חוק (מס' 46) תשס"ה-2005*

(ד) בסעיף זה, "קופת גמל לקצבה" - כהגדרתה בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005.

-----

* תחילתו של חוק (מס' 46) תשס"ה-2005 - 90 ימים ממועד פרסומו.

סעיף 107א(ד) לפני תיקונו בחוק (מס' 46) תשס"ה-2005

(ד) בסעיף זה, "קופת גמל לקצבה" - כהגדרתה בתקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל), תשכ"ד-1964.

סייג לתחולת סעיף 107א

חוק (מס' 41) תשס"ב-2002

107ב. על אף הוראות סעיף 107א, הוראות חוק זה יחולו, לפי הענין, על כל אחד מאלה:

(1) מי שערב היום הקובע היה מועסק לפי תקנה 1(5) לתקנות שירות המדינה (מינויים) (חוזה מיוחד), תש"ך-1960, או לפי תקנה 1(4) לתקנות שירות המדינה (מינויים) (חוזה מיוחד) (עובדי משרד מבקר המדינה), תשכ"ב-1962, או לפי תקנה 1(4) לתקנות שירות המדינה (מינויים) (חוזה מיוחד) (עובדי הכנסת), תשכ"ד-1963, ונתמנה לשירות המדינה בכתב מינוי לפי סעיף 17 לחוק המינויים (להלן - כתב מינוי) ביום הקובע או לאחריו, ובלבד שמועד תחילת מינויו קדם ליום הקובע;

(2) מי שערב היום הקובע היה מועסק לפי אחד מהמפורטים להלן, ונתמנה לשירות המדינה בכתב מינוי ביום הקובע או לאחריו:

(א) כתב הרשאה שניתן לפי סעיף 37 לחוק המינויים;

(ב) הרשאה להעסקה לשעה שניתנה בכתב לפי סעיף 38 לחוק המינויים;

(ג) הרשאה להעסקה שניתנה בכתב לפי סעיף 39 לחוק המינויים;

(3) מי שערב היום הקובע לעובדים מסוגו היה מועסק אצל מעביד ששר האוצר התקשר עמו בהסכם לפי סעיף 86, והוראות הסכם זה חלו לגביו ביום הקובע כאמור, ואשר נתמנה לשירות המדינה בכתב מינוי ביום הקובע או לאחריו;

ת"ט תשס"ב-2002

(4) מי שנתמנה בכתב מינוי ביום הקובע או לאחריו וערב היום הקובע היה שוטר או סוהר, ובלבד שאותו אדם לא יצא לקצבה עקב שירותו במשטרה או בשירות בתי הסוהר, לפי הענין, ושלא היתה הפסקה בין שירותו במשטרה או בשירות בתי הסוהר לבין תחילת שירותו בשירות המדינה בתפקיד שלו התמנה בכתב מינוי;

(5) עובד שירותי הביטחון כהגדרתו בסעיף 63א.

אי-תחולה על יחידות מסוימות

108. קבעה הממשלה, על פי סעיף 4 לחוק המינויים, שירות, מפעל או יחידה שעל עובדיהם או על סוג של עובדיהם לא יחולו הוראות חוק המינויים או מקצתן, רשאית היא, לאחר התייעצות עם ועדת העבודה של הכנסת ובהודעה ברשומות, לקבוע כי על אותם עובדים לא יחול חוק זה או כל חלק ממנו, אולם כל עוד לא עשתה כן יהיה דינם של עובדים אלה, לענין חוק זה, כדין עובדי המדינה לכל דבר.

הסכם לביטוח מיוחד

חוק (מס' 41) תשס"ב- 2002 חוק (מס' 46) תשס"ה-2005*

108א. (א) ביטוח זכויות פנסיה של עובד המדינה בשל רכיבי משכורת שאינם חלק מהמשכורת הקובעת, כהגדרתה בסעיף 8, מקצתם או כולם, בקופת גמל כהגדרתה בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005, ייעשה בהסכם קיבוצי או בחוזה עבודה אחר, שיאושרו על ידי שר האוצר.

(ב) אין בהוראות סעיף קטן (א) כדי ליצור לעובד או לאדם אחר שהוראות חוק זה חלות עליו מכוח חוק או הסכם אף אחת מזכויות אלה:

(1) זכות לגמלאות בשל רכיבי משכורת כאמור בסעיף קטן (א);

(2) זכות לביטוח זכויות פנסיה בשל רכיבי משכורת כאמור בסעיף קטן (א), בלי שנעשה לגביו הסכם קיבוצי או חוזה עבודה כאמור בסעיף קטן (א).

-----
* תחילתו של חוק (מס' 46) תשס"ה-2005 - 90 ימים ממועד פרסומו.

סעיף 108א(א) לפני תיקונו בחוק (מס' 46) תשס"ה-2005

(א) ביטוח זכויות פנסיה של עובד המדינה בשל רכיבי משכורת שאינם חלק מהמשכורת הקובעת, כהגדרתה בסעיף 8, מקצתם או כולם, בקופת גמל כהגדרתה בסעיף 47 לפקודת מס הכנסה, ייעשה בהסכם קיבוצי או בחוזה עבודה אחר, שיאושרו על ידי שר האוצר.

חוק (מס' 44) תשס"ד- 2004

סימן ב': סוהר, שוטר ועובד שירותי הביטחון

הגדרות

חוק (מס' 44) *תשס"ד-2004

108.ב.בפרק זה -

"המועד הקובע" - יום ו' בטבת תשס"ד (31 בדצמבר 2003);

"סוהר חדש" - מי שנמנה עם שירות בתי הסוהר לפי פקודת בתי הסוהר [נוסח חדש], תשל"ב-1971, לרבות סוהר מוסף זמני, שגויס אחרי המועד הקובע, ולמעט מי שנתקיימו בו אחד התנאים שבסעיף 108ח;

"עובד שירותי הביטחון" ו"שירותי הביטחון" - כהגדרתם בסעיף 63א;

"עובד חדש בשירותי הביטחון" - עובד המדינה בשירותי הביטחון, שהתמנה לשירות המדינה לפי חוק המינויים אחרי המועד הקובע, למעט מי שנתקיימו בו אחד התנאים שבסעיף 108ח;

"עובד ביטחון חדש" - סוהר חדש, שוטר חדש ועובד חדש בשירותי הביטחון;

"קופת ביטוח" - קופת גמל לקצבה, שהיא קופת ביטוח כהגדרתה בתקנות קופות הגמל;

"קופת גמל לקצבה", "קרן ותיקה", "קרן חדשה מקיפה" ו"קרן חדשה כללית" - כהגדרתן בתקנות קופות הגמל;

"קרן חדשה" - קרן חדשה מקיפה וקרן חדשה כללית;

"קרן פנסיה" - קרן ותיקה או קרן חדשה;

"שוטר חדש" - מי שנמנה עם חיל המשטרה, לרבות שוטר מוסף זמני, שגויס אחרי המועד הקובע, למעט מי שנתקיימו בו אחד התנאים שבסעיף 108ח;

"תקנות קופות הגמל" - תקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל), תשכ"ד-1964.

-----

*ראה לעיל בעמ' 23/20078 את סעיף 87 לחוק המדיניות הכלכלית לשנת הכספים 2004 (תיקוני חקיקה), תשס"ד-2004.

עובד ביטחון חדש

חוק (מס' 44) *תשס"ד-2004

108ג.הוראות חוק זה לא יחולו על עובד ביטחון חדש, ואולם -

(1) הוראות סעיפים 63 עד 63ב יחולו על עובד חדש בשירותי הביטחון, אלא אם כן נקבעו הוראות אחרות בענינים האמורים באותם סעיפים בתקנות לפי סעיף 108ז;

(2) יחולו עליו הוראות סימן זה.

ביטוח לעובד ביטחון חדש

חוק (מס' 44) *תשס"ד-2004

108ד.עובד ביטחון חדש יהיה מבוטח בקרן פנסיה או בקופת ביטוח או בשתייהן, בהתאם להוראות סימן זה.

-----

*ראה לעיל בעמ' 23/20078 את סעיף 87 לחוק המדיניות הכלכלית לשנת הכספים 2004 (תיקוני חקיקה), תשס"ד-2004.

הפרשות לקרן פנסיה

חוק (מס' 44) *תשס"ד- 2004

108ה. (א) בשל משכורתו של עובד ביטחון חדש ישולמו, מדי חודש, החל בחודש ינואר 2004, לקרן פנסיה או לקופת ביטוח כאמור בסעיף קטן (ב) סכומים כמפורט להלן:

(1) מאוצר המדינה - סכום בשיעור מהמשכורת המבוטחת של עובד הביטחון החדש, השווה לשיעור שמשלמת המדינה לקופת גמל לקצבה מהמשכורת המבוטחת של עובד חדש כאמור בסעיף 107א שלא חל עליו הסכם או חוזה;

(2) ממשכורתו של עובד הביטחון החדש - סכום בשיעור מהמשכורת המבוטחת של עובד הביטחון החדש, השווה לשיעור שמנוכה מהמשכורת המבוטחת של עובד חדש כאמור בפסקה (1), או שיעור גבוה יותר עד לתקרה הקבועה על פי דין אם ביקש זאת עובד הביטחון החדש.

(ב) קרן הפנסיה או קופת הביטוח, שהסכומים האמורים בסעיף קטן (א) ישולמו לה תהיה -

(1) לגבי עובד ביטחון חדש הרשאי להיות מבוטח בקרן ותיקה על פי דין - קרן ותיקה כאמור אם ביקש זאת העובד, ואם לא ביקש זאת - קרן פנסיה או קופת ביטוח כאמור בפסקה (2);

(2) לגבי עובד ביטחון חדש שפסקה (1) אינה חלה עליו - קרן חדשה או קופת ביטוח, ובלבד ששיעורי הפרשה מאוצר המדינה לא יעלו על האמור בסעיף קטן (א)(1).

(ג) בסעיף זה -

"המשכורת המבוטחת" -

(1) לגבי שוטר חדש וסוהר חדש - הרכיבים המשולמים לשוטר החדש או לסוהר החדש, שהיו מובאים בחשבון בחישוב המשכורת הקובעת לשוטר או לסוהר שחוק זה חל עליהם, בתוספת רכיבים שקבעה הממשלה;

(2) לגבי עובד חדש בשירותי הביטחון - רכיבים המשולמים לעובד החדש בשירותי הביטחון שקבעה הממשלה;

"משכורת קובעת" - כהגדרתה בסעיף 8.

קביעת קרן הפנסיה או תכנית הביטוח של עובד הביטחון החדש

חוק (מס' 44) *תשס"ד- 2004

108. (א) קרן הפנסיה או תכנית הביטוח כאמור בסעיף 108(ב)(2) תיקבע בידי עובד הביטחון החדש על פי שיקול דעתו הבלעדי.

(ב) לא יאוחר מ- 30 ימים לפני תחילת עבודתו, תימסר לעובד הביטחון החדש הודעה שתכלול את כל האמור להלן:

- (1) זכותו לבחור בקרן חדשה או בקופת ביטוח לפי שיקול דעתו;
- (2) פרטים על האפשרויות הפנסיוניות השונות העומדות לפניו, ובכלל זה פרטים על קרן הפנסיה או קופת הביטוח שנבחרו כאמור בסעיף קטן (ג);
- (3) ההוראות שיחולו עליו אם לא יבחר קרן פנסיה או קופת ביטוח, כאמור בסעיף קטן (ג).

(ג) משרד ראש הממשלה או המשרד לביטחון הפנים, לפי הענין, בהסכמת שר האוצר, יקבעו קרן פנסיה או קופת ביטוח שבה יהיו מבוטחים -

- (1) עובד ביטחון חדש שבחר להיות מבוטח בה;
- (2) עובד ביטחון חדש שלא בחר בקרן או בקופת ביטוח, אחרות, עד למועד תחילת התשלומים בשל משכורתו כאמור בסעיף 108ה.

-----

*ראה לעיל בעמ' 23/20078 את סעיף 87 לחוק המדיניות הכלכלית לשנת הכספים 2004 (תיקוני חקיקה), תשס"ד-2004.

תקנות

חוק (מס' 44) *תשס"ד- 2004

108. שר האוצר באישור ועדת הכספים של הכנסת יקבע, בשים לב לצרכים המיוחדים של המשטרה, שירות בתי הסוהר, שירות הביטחון הכללי והמוסד למודיעין ולתפקידים מיוחדים, הוראות בענינים הנוגעים לביטוח הפנסיוני של עובדי ביטחון חדשים, לרבות לענין תשלום גמלאות לעובד ביטחון חדש שפרש לגמלאות לפני גיל הפרישה כהגדרתו בחוק גיל פרישה, תשס"ד- 2004; תקנות כאמור לענין עובדים חדשים בשירות הביטחון ייקבעו בהתייעצות עם ראש הממשלה, ולענין שוטרים וסוהרים - בהתייעצות עם השר לביטחון הפנים.

חוק (מס' 44) *תשס"ד- 2004

108n. על אף הוראות סימן זה, הוראות חוק זה יחולו, לפי הענין, על כל אחד מהמפורטים בפסקאות (1) עד (6), ולא יראו כל אחד מהם כסוהר חדש, כעובד חדש בשירותי הביטחון או כשוטר חדש, לפי הענין:

(1) עובד שירותי הביטחון שבמועד הקובע היה מועסק לפי אחד מהמפורטים בפסקאות משנה (א) עד (ג) של סעיף 107ב(2), ונתמנה לשירות המדינה לפי חוק המינויים לאחר המועד הקובע;

(2) עובד שירותי הביטחון שבמועד הקובע היה מועסק בחוזה לפי סעיף 40 לחוק המינויים ונתמנה לשירות המדינה לפי החוק האמור לאחר המועד הקובע, ובלבד שהתקיימו בו התנאים שיקבע שר האוצר בכללים לענין זה; כללים כאמור אינם טעונים פרסום ברשומות;

(3) עובד ביטחון חדש שמתקיימים בו כל אלה:

(א) במועד הקובע הוא היה מועסק אצל מעביד ששר האוצר התקשר עמו בהסכם לפי סעיף 86 (בפסקה זו - המעביד הקודם), והוראות הסכם זה חלו לגביו במועד הקובע;

(ב) לאחר המועד הקובע הוא החל לשרת כעובד ביטחון חדש;

(ג) לא היתה הפסקה בין עבודתו אצל המעביד הקודם לבין תחילת שירותו כעובד ביטחון חדש;

(ד) הוא לא יצא לקצבה עקב עבודתו אצל המעביד הקודם;

(4) מי שהיה שוטר וחזר להיות שוטר חדש, מי שהיה סוהר וחזר להיות סוהר חדש, או מי שהיה עובד שירותי הביטחון, וחזר להיות עובד חדש בשירותי הביטחון, ובלבד שהוראות חוק זה חלו עליו תקופה של עשר שנים לפחות ולא היתה הפסקה בשירותו לתקופה העולה על שנתיים;

(5) עובד ביטחון חדש שמתקיימים בו כל אלה:

(א) במועד הקובע הוא היה עובד המדינה, שוטר, סוהר או חייל המשרת בצבא הגנה לישראל לפי התחייבות לשירות קבע;

(ב) הוראות חוק זה או הוראות חוק שירות הקבע בצבא הגנה לישראל (גמלאות) [נוסח משולב], תשמ"ה-1985, למעט פרק ד'1 שבו, לפי הענין, חלו עליו תקופה של ארבעים ושניים חודשים לפחות;

(ג) לאחר המועד הקובע הוא החל לשרת כעובד ביטחון חדש;

(ד) לא היתה הפסקה העולה על שישה חודשים בין שירותו כאמור בפסקת משנה (א) לבין המועד שבו החל לשרת כעובד ביטחון חדש; לענין זה יראו גם את המועד שבו החל עובד חדש בשירותי הביטחון לעבוד בחוזה לפי סעיף 40 לחוק המינויים כמועד תחילת שירותו כעובד ביטחון חדש;

(ה) הוא לא יצא לקצבה עקב שירותו כאמור בפסקת משנה (א);

(6) עובד ביטחון חדש שהתקיימו בו התנאים המזכים במענק או בקצבה לפי סעיפים 15(2) או 23, 26, 27, 28, 77(ה) או 78, לפני שהותקנו תקנות לפי סעיף 108z.

-----

*ראה לעיל בעמ' 23/20078 את סעיף 87 לחוק המדיניות הכלכלית לשנת הכספים 2004 (תיקוני חקיקה), תשס"ד-2004.

הסדרי מעבר לפנסיה צוברת לעובד ביטחון

חוק (מס' 44) *תשס"ד-2004

108ט. הוראות חוק זה לא יחולו על עובד ביטחון שנתקיימו בו התנאים המפורטים בפסקאות (1) ו-(2), ויראו אותו כעובד ביטחון חדש:

(1) הוא הגיש בקשה להיות עובד ביטחון חדש לפי הוראות סימן זה, ובכלל זה ביקש כי הוראות חוק זה לא יחולו עליו;

(2) בקשתו אושרה בהתאם לתקנות שקבע שר האוצר באישור ועדת הכספים של הכנסת, לרבות לענין זכאות לרכוש ביטוח פנסיוני בעבור תקופות שירות קודמות למועד הגשת הבקשה וזכאות לתגמול בשל התקופה האמורה; תקנות כאמור ייקבעו, לענין עובדים בשירות הביטחון - בהתייעצות עם ראש הממשלה, ולענין שוטרים וסוהרים - בהתייעצות עם השר לביטחון הפנים.

חוק (מס' 44) *תשס"ד-2004

פרק י': הוראות כלליות

-----

*ראה לעיל בעמ' 23/20078 את סעיף 87 לחוק המדיניות הכלכלית לשנת הכספים 2004 (תיקוני חקיקה), תשס"ד-2004.

ביצוע ותקנות

109. (א) שר האוצר ממונה על ביצועו של חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות בכל ענין הנוגע לביצועו ובענינים אלה:

חוק (מס' 19) תשל"ח-1978

- (1) שיטת ההיוון של קצבאות כשזה דרוש לענין סעיפים 22, 26 (ב) או 60;
- (2) התנאים שבהם יהיה מותר היוונה של כל קצבה אחרת ושיטת היוונה, לרבות היוון קצבה שאינה משתלמת עדיין למי שזכאי לה בתוקף האמור בסעיף 46(ב);
- (3) הכללים והמבחנים לקביעת דרגת נכות על ידי הועדה הרפואית, וכן הדרכים להגשת דרישה לקביעה דרגת נכות מחדש לענין סעיף 98;
- (4) דינים וחשבונות, הצהרות ותעודות שתובע גמלה או מקבלה חייב להגיש לשם מניעת תשלומי יתר ותשלומי כפל;
- (5) סדרי הגשת תביעות לגמלאות;
- (6) מועדים לעשיית כל פעולה לפי חוק זה, לרבות הגשת בקשות על פיו, במידה שלא נקבעו בחוק.

(ב) תקנות לפי פסקה (2) לסעיף קטן (א) –

- (1) לא יורשה בהן היוון של יותר מעשרים וחמישה אחוזים מהקצבאות;

חוק תשל"א-1971 חוק (מס' 11) תשל"ו-1975

- (2) ההיוון של קצבת פרישה לא יביא לפיהן, בחישוב קצבת שאיריו של הזכאי לפי סעיף 28 (א) רישה, לידי הפחתת קצבת השאירים.
- (3) לא תהווין לפיהן קצבה שתגיע לזכאי כעבור שש שנים ממועד ההיוון.

שירות מלפני תחילת הנוסח הקודם

110. בתנאים שנקבעו על ידי הממשלה מותר לשלם גמלה לרגל פרישתו של עובד אף אם פרש לפני כ' באב תשט"ו (8 באוגוסט 1955); לענין קביעת זכות כלשהי לפי חוק זה תבוא בחשבון כל תקופת שירות שחלה לפני היום האמור.

תחילה

111. תחילתו של נוסח משולב זה ביום כ"ח בתמוז תש"ל (1 באוגוסט 1970).

חוק (מס' 41) תשס"ב - 2002 חוק (מס' 43) *תשס"ד - 2004

תוספת ראשונה

(סעיף 107א(ג)(2)(ב))

בתי חולים ממשלתיים;

ממ"ג - מרכז למחקר גרעיני;

רפא"ל - רשות לפיתוח אמצעי לחימה.

תוספת שניה

(סעיפים 15(4), 17(1), 18, 20(ד), 35, 46(ג), 57(1), 64,

66(ב), 69, 69א, 76(א), 80, 95, 105(א))

חלק א'

(סעיפים 15(4), 76(א))

גיל הזכאות

חודש הלידה

(בשנים)

40

עד מרס 1964

אפריל עד אוגוסט 1964 40 ו- 4 חודשים

40 ו- 8 חודשים	ספטמבר 1964 עד אפריל 1965
41	מאי עד דצמבר 1965
	ינואר עד אוגוסט 1966 41 ו- 4 חודשים
41 ו- 8 חודשים	ספטמבר 1966 עד אפריל 1967
42	מאי 1967 ואילך

חלק ב'

(סעיפים 15(4), 17(1), 35, 57(1), 69, 69א, 80, 95)

גיל הזכאות (בשנים)	חודש הלידה
55	עד מרס 1949
	אפריל עד אוגוסט 1949 55 ו- 4 חודשים
55 ו- 8 חודשים	ספטמבר 1949 עד אפריל 1950
56	מאי עד דצמבר 1950
	ינואר עד אוגוסט 1951 56 ו- 4 חודשים
56 ו- 8 חודשים	ספטמבר 1951 עד אפריל 1952
57	מאי 1952 ואילך

חלק ג'

(סעיפים 20(ד), 69א)

גיל הזכאות (בשנים)	חודש הלידה
50	עד מרס 1954

	אפריל עד אוגוסט 1954 50 ו- 4 חודשים
50 ו- 8 חודשים	ספטמבר 1954 עד אפריל 1955
51	מאי עד דצמבר 1955
	ינואר עד אוגוסט 1956 51 ו- 4 חודשים
51 ו- 8 חודשים	ספטמבר 1956 עד אפריל 1957
52	מאי 1957 ואילך

**חלק ד'
(סעיף 64)**

	חודש הלידה	גיל הזכאות (בשנים)
	עד מרס 1947	57
	אפריל עד אוגוסט 1947 57 ו- 4 חודשים	
57 ו- 8 חודשים	ספטמבר 1947 עד אפריל 1948	
58	מאי עד דצמבר 1948	
	ינואר עד אוגוסט 1949 58 ו- 4 חודשים	
58 ו- 8 חודשים	ספטמבר 1949 עד אפריל 1950	
59."	מאי 1950 ואילך	

שלמה הלל
שר המשטרה
מ"מ שר המשפטים

-----

(1) נקבע בוועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת ביום ב' בניסן תשל"ל (8 באפריל 1970) לפי סעיף 16 לפקודת סדרי השלטון והמשפט, תש"ח-1948.

הנוסח המשולב הנ"ל פורסם ס"ח תשל"ל מס' 593 מיום י"א בניסן תשל"ל (17.4.1970) עמ' 65.

תוקן ס"ח תשל"ל מס' 599 מיום י"ח בתמוז תשל"ל (22.7.1970), עמ' 120.

ס"ח מס' 622 מיום י"ב בניסן תשל"א (7.4.1971), עמ' 107.

ס"ח מס' 686 מיום כ"ז באדר א' תשל"ג (1.3.1973), עמ' 78 ועמ' 80.

ס"ח מס' 687 מיום כ"א באדר ב' תשל"ג (25.3.1973), עמ' 82.

ס"ח מס' 707 מיום כ"ו בתמוז תשל"ג (26.7.1973), עמ' 200.

ס"ח מס' 712 מיום ה' באב תשל"ג (3.8.1973), עמ' 255.

ס"ח מס' 768 מיום י' בתמוז תשל"ה (19.6.1975), עמ' 128. (הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בה"ח תשל"ה מס' 1175 עמ' 218).

ס"ח מס' 780 מיום א' באלול תשל"ה (8.8.1975) עמ' 238.

ס"ח מס' 784 מיום כ"ג בכסלו תשל"ו (27.11.1975), עמ' 10. (הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בה"ח תשל"ה מס' 1201 עמ' 429 ובה"ח תשל"ו מס' 1212 עמ' 72).

ס"ח מס' 785 מיום ל' בכסלו תשל"ו (4.12.1975), עמ' 18. (הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בה"ח תשל"ה מס' 1175 עמ' 213).

ס"ח מס' 795 מיום ד' באדר א' תשל"ו (5.2.1976), עמ' 97 (חוק שירות עבודה בשעת חירום (תיקון מס' 2), תשל"ו-1976).

ס"ח מס' 806 מיום ט' בניסן תשל"ו (9.4.1976), עמ' 163 (הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בה"ח תשל"ו מס' 1220 עמ' 125).

ס"ח מס' 821 מיום כ"ד בתמוז תשל"ו (22.7.1976) עמ' 249.

ס"ח מס' 825 מיום י' באב תשל"ו (6.8.1976), עמ' 273 (הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בה"ח תשל"ו מס' 1244 עמ' 265).

ס"ח מס' 844 מיום 17.2.1977, עמ' 82 (ה"ח תשל"ז מס' 1283 עמ' 120).

ס"ח מס' 849 מיום 11.3.1977, עמ' 100 (ה"ח תשל"ז מס' 1286 עמ' 149).

ס"ח תשל"ז מס' 851 מיום 11.3.1977 עמ' 106 (ה"ח תשל"ז מס' 1261 עמ' 4) – חוק (מס' 18) תשל"ז-1977.

ס"ח תשל"ח מס' 902 מיום 21.7.1978 עמ' 152 – חוק (מס' 19) תשל"ח-1978 (ה"ח תשל"ח מס' 1341 עמ' 198).

- ס"ח תשל"ט מס' 919 מיום 29.12.1978 עמ' 26 – חוק (מס' 20) תשל"ט–1978 (ה"ח תשל"ט מס' 1378, עמ' 69).
- ס"ח תשל"ט מס' 940 מיום 27.7.1979 עמ' 124 – חוק (מס' 21) תשל"ט–1979 (ה"ח תשל"ט מס' 1403, עמ' 209).
- ס"ח תש"ם מס' 967 מיום 3.4.1980 עמ' 102 – חוק (מס' 22) תש"ם–1980 (ה"ח תש"ם מס' 1445, עמ' 176). תוקן ס"ח תשמ"א מס' 1012 מיום 12.3.1981 עמ' 139 (ה"ח תשמ"א מס' 1517 עמ' 240).
- ס"ח תשמ"א מס' 1016 מיום 7.4.1981 עמ' 171 (ה"ח תשמ"א מס' 1526 עמ' 290) – חוק (מס' 23) תשמ"א–1981.
- ס"ח תשמ"ו מס' 1184 מיום 3.7.1986 עמ' 184 (ה"ח תשמ"ו מס' 1735 עמ' 220) – חוק (מס' 24) תשמ"ו–1986;
- ס"ח תשמ"ז מס' 1217 מיום 19.6.1987 עמ' 124 (ה"ח תשמ"ז מס' 1820 עמ' 184) – חוק (מס' 25) תשמ"ז–1987;
- ס"ח תשמ"ח מס' 1241 מיום 9.3.1988 עמ' 44 (ה"ח תשמ"ח מס' 1867 עמ' 116) – חוק (מס' 26) תשמ"ח–1988;
- ס"ח תשמ"ח מס' 1244 מיום 25.3.1988 עמ' 55 (ה"ח תשמ"ח מס' 1876 עמ' 158) – חוק (מס' 27) תשמ"ח–1988; תחילתו ב-1 בחודש שלאחר פרסומו, ותחולתו לגבי מי שפרש אחרי יום א' בניסן תשמ"ז (31 בדצמבר 1987). החוק יחול גם לגבי מי שפרש לפני תאריך זה, אולם תחילתו לגביו תהיה ביום כ"ו בסיון תשנ"ז (1 ביולי 1997).
- ס"ח תשמ"ט מס' 1267 מיום 22.2.1989 עמ' 12 (ה"ח תשמ"ח מס' 1867 עמ' 115) – חוק (מס' 28) תשמ"ט–1989;
- ס"ח תשמ"ט מס' 1268 מיום 28.2.1989 עמ' 14 – הוראת שעה, תשמ"ט–1989;
- ס"ח תש"ן מס' 1293 מיום 14.12.1989 עמ' 20 (ה"ח תש"ן מס' 1958 עמ' 16) – חוק (מס' 29) תש"ן–1989.
- ס"ח תש"ן מס' 1328 מיום 10.8.1990 עמ' 189 (ה"ח תש"ן מס' 2000 עמ' 222) – חוק (מס' 30) תש"ן–1990; תחילתו ב-1 בחודש שלאחר פרסומו ותחולתו מיום תחילתו, – גם לגבי מי שהיה זכאי לקיצבת פרישה או לקיצבת שאיר לפני תחילתו.
- ס"ח תש"ן מס' 1328 מיום 10.8.1990 עמ' 190 (ה"ח תש"ן מס' 2003 עמ' 236) – חוק (מס' 31) תש"ן–1990.
- ס"ח תשנ"ב מס' 1381 מיום 30.1.1992 עמ' 63 (ה"ח תשנ"ב מס' 2094 עמ' 98) – חוק (מס' 32) תשנ"ב–1992; תחילתו ב-1 בחודש שלאחר פרסומו, ותחולתו מיום תחילתו גם לגבי מי שפרש לגימלאות לפני תחילתו.
- ס"ח תשנ"ב מס' 1381 מיום 30.1.1992 עמ' 64 (ה"ח תשנ"ב מס' 2091 עמ' 90) – חוק (מס' 33) תשנ"ב–1992; תחילתו ב-1 בחודש שלאחר פרסומו ותחולתו מיום תחילתו גם לגבי מי שפרש לגימלאות לפני תחילתו.
- ס"ח תשנ"ב מס' 1387 מיום 12.3.1992 עמ' 117 (ה"ח תשנ"ב מס' 2102 עמ' 168) – חוק (מס' 34) תשנ"ב–1992;
- ס"ח תשנ"ב מס' 1392 מיום 26.3.1992 עמ' 162 (ה"ח תשנ"ב מס' 2125 עמ' 290) – חוק (מס' 35) תשנ"ב–1992;
- ס"ח תשנ"ד מס' 1453 מיום 10.3.1994 עמ' 85 – סעיף 18 לחוק שירות המדינה (משמעת) (חוק (מס' 9) תשנ"ד–1994);

ס"ח תשנ"ו מס' 1555 מיום 12.1.1996 עמ' 33 (ה"ח תשנ"ה מס' 2386 עמ' 2107) – חוק (מס' 37) תשנ"ו-1996; תחילתו ביום ד' בתמוז תשמ"ז (1 ביולי 1997), והוא יחול גם לגבי שאירי שוטר שנפטר לפני מועד זה.

ס"ח תשנ"ז מס' 1629 מיום 10.7.1997 עמ' 183 (ה"ח תשנ"ז מס' 2616 עמ' 336) – תיקון חוק (מס' 27) תשמ"ח-1988-תשנ"ז-1997; ראה הערה לסעיף 20(ד) להלן בעמ' 19403.

ס"ח תשנ"ז מס' 1634 מיום 5.8.1997 עמ' 211 (ה"ח תשנ"ז מס' 2633 עמ' 419) – חוק (מס' 38) תשנ"ז-1997;

ס"ח תשנ"ח מס' 1645 מיום 15.1.1998 עמ' 80 – חוק (מס' 40) תשנ"ח-1998 – סעיף 31 בחוק להגברת הצמיחה והתעסוקה ולהשגת יעדי התקציב לשנת הכספים 1998 (תיקוני חקיקה), תשנ"ח-1998 – להלן "חוק תשנ"ח-1998";

ס"ח תשנ"ט מס' 1705 מיום 2.3.1999 עמ' 120 (ה"ח תשנ"ט מס' 2781 עמ' 220) – חוק (מס' 40) תשנ"ט-1999.

ס"ח תשס"ב מס' 1831 מיום 17.2.2002 עמ' 150 – חוק (מס' 41) תשס"ב-2002 – סעיף 5 לחוק ההסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב והמדיניות הכלכלית לשנת הכספים 2002), תשס"ב-2002 (להלן – חוק ההסדרים תשס"ב-2002); ראה את סעיף 57 בענין תחילה: 1.1.2002.

ס"ח תשס"ב מס' 1865 מיום 20.8.2002 עמ' 602 – ת"ט בסעיף 5(2) לחוק ההסדרים תשס"ב-2002 – סעיף 107ב(4) לחוק שירות המדינה (גמלאות) [נוסח משולב], תש"ל-1970.

ס"ח תשס"ד מס' 1919 מיום 18.1.2004 עמ' 51 – חוק (מס' 43) תשס"ד-2004 – סעיף 21 לחוק גיל פרישה, תשס"ד-2004; ראה לעיל בעמ' 8/6156.

ס"ח תשס"ד מס' 1920 מיום 18.1.2004 עמ' 130 – חוק (מס' 44) תשס"ד-2004 – סעיף 87 לחוק המדיניות הכלכלית לשנת הכספים 2004 (תיקוני חקיקה), תשס"ד-2004; ראה לעיל בעמ' 23/20078.

ס"ח תשס"ה מס' 1979 מיום 4.2.2005 עמ' 126 – חוק (מס' 45) תשס"ה-2005 – סעיף 2 לחוק השבת קצבה לבן זוג שנישא בשנית ונישואיו השניים פקעו (תיקוני חקיקה) 2004 תשס"ה-2005; תחילתו ב-1 בחודש שלאחר פרסומו.

ס"ח תשס"ה מס' 2024 מיום 10.8.2005 עמ' 914 – סעיף 71 בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005 – חוק (מס' 46) תשס"ה-2005. תחילתו של חוק זה 90 ימים ממועד פרסומו. ראה סעיף 85 ו-86 לענין תחילה והוראות מעבר.